

Møteprotokoll

Utvalg: Merkenemnda for Nordland

Møtested: Meyergården hotell, Mo i Rana

Dato: 21.10.2016

Tidspunkt: 09:00 – 14:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon
Nils Mathis Anti	Leder
Mads Kapfjell	Nestleder
Anders Walkeapää	Medlem

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn
Cecilie Lifjell

Merknader

Sak 12/16: Mads Kappfjell inhabil – fratrådte møtet
Sak 14/16: Nils Mathis Anti inhabil – fratrådte møtet
Sak 16/16 og 17/16: Ing-Lill Pavall inhabil – fratrådte møtet

Fra Fylkesmannen møtte:

Navn	Stilling
Ing-Lill Pavall	Underdirektør, seksjon reindrift
Lill Katrin Sletteng	Seniorkonsulent, seksjon reindrift

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Arkiv- saksnr
ST 9/16	Utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker, m.m. for Nordland reinbeiteområde	2015/2391
ST 10/16	Søknad om registrering av reinmerke. Per Heaika Wuolab Wollberg, Frostisen reinbeitedistrikt	2015/4616
ST 11/16	Søknad om registrering av reinmerke. Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg, Frostisen reinbeitedistrikt	2015/4615
ST 12/16	Søknad om registrering av reinmerke. Cecilia Persson, Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt	2014/2147
ST 13/16	Søknad om registrering av reinmerke. Mia Marita Vars Rasmussen, Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt	2015/6235
ST 14/16	Søknad om registrering av reinmerke. Eva-Stina Andersson, Røssåga/Toven reinbeitedistrikt	2016/4539
ST 15/16	Søknad om registrering av reinmerke. Piete Kuhmunen, Saltfjellet reinbeitedistrikt	2016/5074
ST 16/16	Søknad om registrering av reinmerke. Mathias Storstein Pavall, Duokta reinbeitedistrikt	2016/2930
ST 17/16	Søknad om registrering av reinmerke. Sander Storstein Pavall, Duokta reinbeitedistrikt	2016/2931
ST 18/16	Eventuelt	

Arkivsaksnr: 2015/2391-0

Saksbehandler: Ing-Lill Pavall

Dato: 25.02.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Merkenemnda for Nordland	9/16	21.10.2016

Utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker, m.v. for Nordland reinbeiteområde

Forslag til vedtak

Med hjemmel i reindrifstlovens § 38 sjettede ledd kan merkenemnda vedta utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker m.v. Merkenemnda for Nordland ønsker å utarbeide slike retningslinjer til bruk ved utøvelsen merkeskjønnet ved behandlingen av reinmerker.

Herved vedtar merkenemnda for Nordland vedlagte forslag med endringer framkommet i møtet som et høringsutkast til utfyllende retningslinjer. Høringsutkastet skal sendes på høring til reieneierne i Nordland med høringsfrist 1. februar 2017. Etter høringsrunden skal merkenemnda ta endelig stilling til retningslinjene og deretter sende retningslinjene til reindrifststyret for godkjenning.

Begrunnelse

Merkenemnda viser til behovet for utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker. Merkenemnda ønsker nærmere retningslinjer for utøvelsen av merkeskjønnet for å sikre lik behandling av merkesøknader og lik forståelse av reglene i Nordland.

Saksprotokoll i Merkenemnda for Nordland - 21.10.2016

Styrets vedtak – enstemmig:

Med hjemmel i reindrifstlovens § 38 sjettede ledd kan merkenemnda vedta utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker m.v. Merkenemnda for Nordland ønsker å utarbeide slike retningslinjer til bruk ved utøvelsen merkeskjønnet ved behandlingen av reinmerker.

Herved vedtar merkenemnda for Nordland vedlagte forslag med endringer framkommet i møtet som et høringsutkast til utfyllende retningslinjer.

Høringsutkastet skal sendes på høring til reieneierne i Nordland med høringsfrist 1. februar 2017. Etter høringsrunden skal merkenemnda ta endelig stilling til retningslinjene og deretter sende retningslinjene til reindrifststyret for godkjenning.

Endringene i retningslinjene gjelder overskrift til § 2.10. Overskrifta skal være Merkestil/merkesignatur/styyle/mearkenmålle.

Endringene gjelder 14 merkesnitt som mangler i hovedsnitt og ett snitt som ikke skal være med. Benevnelsen snittkombinasjoner strykes.

Endringer i bisnitt – 1 snitt tilføyes og 1 snitt fjernes.

Merknadene til retningslinjene rettes opp i samsvar med endringene.

Begrunnelse

Merkenemnda viser til behovet for utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker. Merkenemnda ønsker nærmere retningslinjer for utøvelsen av merkeskjønnet for å sikre lik behandling av merkesøknader og lik forståelse av reglene i Nordland.

Bakgrunn

Merkenemnda for Nordland har tidligere behandlet forslag til utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker, m.m. for Nordland reinbeiteområde. Målet har vært å sende disse på høring til reieneierne, men det er ennå ikke gjennomført noen høringsrunde. I denne saken skal merkenemnda ta stilling til det forslaget som Fylkesmannen har utarbeidet, eventuelt foreta endringer eller tilføyelser, og sende forslaget på høring.

Høsten 2015 fikk Fylkesmannen brev fra Landbruksdirektoratet med informasjon om at klagenemnda for merkesaker har returnert de retningslinjene som var utarbeidet av merkenemndene for Vest-Finnmark, Øst-Finnmark og Troms. De tre nordligste merkenemndene hadde likelydende forslag til retningslinjer.

Landbruksdirektoratet har derfor sendt ut klagenemndas behandling av retningslinjene for Vest-Finnmark, slik at fylkesmennene i Nordland, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag kan vurdere om deres respektive merkenemnder ønsker å korrigere sine retningslinjer før videre behandling.

Klagenemndas vurderinger og innspill til retningslinjene er i korte trekk:

1.

Klagenemnda ber Merkenemnda se på definisjonene av merkestamme og merkebasis. Er innholdet i begrepene det samme?

2.

Rievdadusmearka/utledet merke

Klagenemnda ber merkenemnda vurdere om denne definisjonen av begrepet i retningslinjene er nødvendig. Etter klagenemndas vurdering vil det være unødvendig å definere begrepet da begrepet er overflødig og gjentakelse av merkestamme.

3.

Klagenemnda ber merkenemnda vurdere om snittet luddestat i ørespissen er et hovedsnitt. Det vises til dom avsagt av Indre Finnmark tingrett, publisert TINF-2014-106945, med hensyn til betydningen av snittet «luddestat» i ørespissen.

4.

Familie- og slektsbegrepene

Klagenemnda mener det ikke er nødvendig å definere begrepene. Det vises til lovens forarbeider hvor slektninger er definert som besteforeldre, onkler og tanter, jf. NOU 2001:35, punkt 9.4.2.1.

5.

Ang. familiens merketype/bearraša mearkaoalli ja mearkavuodđu

Klagenemnda har følgende forslag til utforming av tekst:

«Mearkaoalli ja mearkavuodđu

Mearkaoalli lea vuolgán soga vuodđomearkkas ja joatkahuvvan go leat doalahuvvon váldosániit ja smávvasániit váldosániid sisa maiguin bissot váldosániid hámit. Dát mearkaoalli gullá soga bearrašiidda geat leat čuovvovaš buolvvaid joatkán atnit mearkaoali.

Mearkkat gártet das go mánát ožžot sátnerievdadusaid juoppá váhnema mearkka vuodul. Guhtege máná mearka nuppi vuoru šáddá fas su manjisbohttiide vuodđomearkan, man ferte doalahit go addá mearkka fas su manjisbohttiide.»

- Overskriften endres Mearkaoalli ja mearkavuodđu
- Rievdadusmearkkat endres til mearkkat
- Mearkavuodđun i siste setning strykes bort

6.

Ang. registrering av nye merker/odđa mearkkat

Klagenemnda har følgende forslag til utforming av tekst:

- Overskriften endres til grunnprinsippet i merkeskjønnet

7.

Klagenemnda viser til Merkenemnda i Øst-Finnmark som har følgende punkt under § 5 ang.

«Earenoamáš dilálašvuohta»:

«Når ektefellen/samboer ikke har tilknytning til reindrift, skal nytt merke utledes fra ektefellens merkestamme.»

I forhold til forslaget til merkenemnda i Øst-Finnmark viste klagenemnda til at dette ikke er et unntak fra grunnprinsippet, men derimot en del av grunnprinsippet i merkeskjønnet. Et merke skal utledes fra den man utleder reindriftsretten fra.

Klagenemnda hadde ikke innspill til de øvrige punktene.

Klagenemnda ber videre Landbruksdirektoratet vurdere utarbeidelse av saksbehandlingsregler etter reindrifstlovens § 39 og registrering av merker etter § 40, og da særlig de punktene som Landbruksdirektoratet har vurdert ikke hører til retningslinjer. Dette omtales ikke videre i saksframlegget.

Grunnlaget for avgjørelsen

Av reindrifstlovens § 38 sjettede ledd framgår det:

«Med reindrifststyrets godkjenning kan merkenemnda vedta utfyllende retningslinjer for utforming av merker mv.»

På bakgrunn av denne bestemmelsen kan merkenemnda utforme utfyllende retningslinjer som skal gjelde for Nordland. Hovedtanken er at retningslinjene skal være tilpasset de regionale forholdene. Av den grunn kan merkenemndene i Norge ha ulike vurderinger av hva som bør være med i de utfyllende retningslinjene for utformingen av merker.

Når merkenemnda har vedtatt de utfyllende retningslinjene, skal de oversendes reindrifststyret for godkjenning. Eventuelt velger reindrifststyret å la saken gå gjennom klagenemnda for merkesaker først.

Vurdering

Merkenemnda har etter reindrifstloven § 38 ansvaret for å godkjenne reinmerker før de tas i bruk. Nemnda skal under hensyn til en velordnet reindrift søke å bevare en tradisjonell bruk og utforming av reinmerker. Blant annet skal tradisjonelle familiemerker søkes bevart for familien. Videre skal merkenemnda påse at merket ikke har en slik utforming at forveksling eller misbruk kan finne sted. Dersom et merke har en slik utforming, kan det slettes.

Reindrifstloven legger altså til rette for at merkenemndene kan utarbeide utfyllende retningslinjer.

I forarbeidene til reindrifstloven er dette omtalt i NOU 2001:35 punkt 9.4.2.1:

«Det er imidlertid ikke utarbeidet utfyllende retningslinjer som skulle klargjøre eventuelle uklarheter som er knyttet til denne bestemmelsen. Det finnes ikke føringer i lovteksten for hvordan begrepene «tradisjonell bruk og utforming av reinmerker» og «tradisjonelle familiemerker» nærmere bestemt skal forstås. Disse begrepene har langt ifra et selvnlysende innhold. Det er også nødvendig med føringer på hvilke tolkningsmomenter som skal vektlegges ved en avveining av tradisjonell bruk og utforming av reinmerker mot «hensynet til en velordnet reindrift». Dette har vært overlatt til merkenemndenes frie skjønn, men det er nødvendig med føringer som sikrer likebehandling av søknader og lik forståelse av reglene i de forskjellige merkenemndene.»

Retningslinjene skal inneholde føringer på utøvelsen av merkeskjønnet for å sikre lik behandling av søknader og lik forståelse av reglene i de ulike reinbeiteområdene. I forarbeidene vises det til at retningslinjene skal «klargjøre eventuelle uklarheter» i reindrifstlovens § 38, jf. NOU 2001:35 punkt 9.4.2.1. Det vises blant annet til

forståelsen av begrepene «*tradisjonell bruk og utforming av reinmerker*» og «*tradisjonelle familiemerker*», samt vektlegging ved avveiningen av tradisjonell bruk og utforming av reinmerker mot «*hensynet til en velordnet reindrift*».

I tillegg til utfyllende retningslinjer kan departementet vedta nærmere regler for saksbehandling i merkenemnda (jf. § 40 tredje ledd). Det kan også gis nærmere regler om merking av rein, registrering av reinmerker, overføring og sletting av reinmerker som ikke er i bruk, jf. § 40. De utfyllende retningslinjene skal derfor ikke inneholde saksbehandlingsregler, regler om merking og registrering av reinmerke eller overføring og sletting av reinmerker.

Landbruksdirektoratet har i saksbehandlingen til klagenemnda beskrevet forskjellen mellom en forskrift og retningslinjer. Konklusjonen er at eventuelle punkter i retningslinjene som har karakter av å være rettigheter og plikter, ikke skal være med i retningslinjene.

Forslaget til utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker, m.v. i Nordland reinbeiteområde er vedlagt saken. Forslaget tar utgangspunkt i tidligere forslag og diskusjoner i merkenemnda og anbefalingene fra klagenemnda for merkesaker. I tillegg har Fylkesmannen brukt de nyeste foreslåtte retningslinjene fra merkenemndene i Vest-Finmark og Nord-Trøndelag som sammenligningsgrunnlag.

Generelt om de foreslåtte retningslinjene

Når merkenemnda etter høringsrunden skal vedta de utfyllende retningslinjene, gjør merkenemnda et vedtak som vil være bindende ved utforming og godkjenning av reinmerker i Nordland (hvis de blir godkjent av reindriftsstyret). Derfor er høringsrunden spesielt viktig.

Høringsrunden skal gjøre oppmerksom på hva som blir innholdet retningslinjene slik at merkesøkere i framtida kontrollerer sin merkesøknad mot retningslinjene. Videre skal høringsrunden avdekke om det er feil eller mangelfulle formuleringer i retningslinjene, eller om det er nye forslag til formuleringer.

Hvis det under høringsrunden kommer store forslag til endringer som merkenemnda ønsker å ta med i retningslinjene, legger Fylkesmannen til grunn at det da må foretas en ny høring. Hva som skal regnes som «store forslag til endringer», må merkenemnda eventuelt ta stilling til.

Merknader til § 1 Kompetanse/myndighet

Første og annet ledd: Beskriver merkenemndas kompetanse/myndighet, og at de utfyllende retningslinjene godkjennes av Reindriftsstyret. Videre sier de at retningslinjene beskriver grunnlaget for merkenemndas merkeskjønn.

Tredje og fjerde ledd: Beskriver hvilke hensyn merkenemnda skal vektlegge ved utforming og godkjenning av merker slik det framgår av reindriftsloven.

Femte ledd slår fast at merkeskjønnet skal være det samme når et omsøkt merke vurderes i forhold til eksisterende merker i Norge og i tilstøtende områder i Sverige.

Sjette ledd beskriver hvilke varianter av merketradisjoner som finnes i Nordland. Det finnes sørsamiske, lulesamiske og nordsamiske merketradisjoner. Samtidig framgår det at det finnes varianter innenfor disse. Som eksempel kan nevnes de nordsamiske merketradisjonene. I Nordland finnes det merketradisjoner og merkebegrep som for eksempel stammer fra Karesuando-området, Kautokeino og Karasjok. De ulike merketradisjoner skal respekteres ved godkjenningen av merker.

Merknader til § 2 Definisjoner

Her framkommer de ulike definisjonene som er nødvendig ved vurderingen av nye merker. Hvorfor det er nødvendig med slike definisjoner, finnes omtalt i forarbeidene til reindriftsloven.

I NOU 2001:35 kap. 9.4.2.1 omtales ulike begreper og behovet for regler for bruken av disse. Det fremheves bl.a. at det er behov for regler

«som gjør det mulig å vurdere hva som er avledninger og avvik fra familiens hovedsnitt (mearkaoalli) / tilleggssnitt (rievdadus), hva som er familiens hovedsnitt, og hvilke endringer i tilleggssnitt som også endrer hovedsnittet eller hovedinntrykket av merket. Dette vil tydeliggjøre hvilke momenter som tillegges vekt og som betraktes som relevante eller irrelevante for likebehandling av søknader. I tillegg vil dette synliggjøre den historiske konteksten for reinmerker og bevisstheten om at reinmerkenes kulturhistorie har en egenverdi i seg selv.

En kulturhistorisk lokalisering av reinmerker vil legge føringer på hvilke tolkningsmomenter som skal vektlegges ved en avveining av tradisjonell bruk og utforming av reinmerker mot «hensynet til en velordnet reindrift». Dette vil kunne motvirke en ukritisk innføring av nye merkesnitt (merkesnitt fra andre samiske reindriftsområder), og eventuelt klargjøre beslutningsgrunnlaget for å fravike kravet om kontinuitet i mearkaoalli (hovedsnitt) ved dokumentasjon på at kombinasjonsmuligheten for tilleggssnitt i tilknytning til en bestemt mearkaalli er oppbrukt.»

Dette tydeliggjør noen problemstillinger som bør avklares i forhold til utøvelsen av merkeskjønnet. Det beskriver også hvorfor det er viktig å definere ulike begrep og sammenheng mellom disse.

Punkt 2.1 – 2.4 i retningslinjene definerer hva som ligger i ulike begrep knyttet til merker, merketyper, variasjonen mellom disse og ulike særtrekk.

Punkt 2.5 – 2.7 definerer hva som menes med de ulike snittyper og snittkombinasjoner.

Punkt 2.8 omhandler begrepet «tilleggssnitt». Dette defineres som et tilleggssnitt til et grunnmerke/opprinnelig merke. Tradisjonelt er det brukt for å markere dannelsen av et nytt merke i familien, et merke som springer ut fra grunnmerket/det opprinnelige merket. Tilleggssnitt har tradisjonelt også blitt brukt for å markere eierskifte ved kjøp og salg, ved arv av rein eller når man gir merket rein som gave til en annen person.

Det grunnleggende er at tilleggssnittet plasseres på en selvstendig plass på øret, slik at det opprinnelige merket er lett å identifisere også for utenforstående. Hvorvidt dette er

en tradisjon som brukes i større omfang i dag utenom dannelsen av et nytt merke, er uvisst. I dag er det antakelig mest vanlig å bruke klips og/eller halsklave hvis det dreier seg om kjøp, salg, arv eller gave.

Punkt 2.9 omhandler en spesiell sørsamisk merketradisjon (mollehthbieljie/molsethbieljie), forståelsen av denne og hvordan den oppstår.

Punkt 2.10 omhandler merkestil. Merkestil kan forstås som den personlige signaturen til den som utfører merkingen. Denne vil variere mellom personer, familier og reinbeitedistrikt. Dette er også årsaken til at en reineier ofte kan se om det er en annen person enn han/hun selv som har foretatt merkingen av hans/hennes rein.

Punkt 2.10 henviser til reindriftslovens forarbeid når det gjelder definisjonen av familie og slekt.

Merknader til § 3 Merketyper

Beskriver hva som er familie- og slektsmerker, sammenhengen mellom familie- og slektsmerker, og hvordan nye merker blir til.

Merknader til § 4 Grunnprinsippet i merkeskjønnet

Punkt 4.1 – 4.4 beskriver grunnprinsipper i merkenemndas merkeskjønn. Grunnprinsippene er grunnlaget for hvordan nye merker i Nordland blir til, og hvordan merkenemnda skal vurdere disse ved behandlingen.

Grunnprinsippet forteller at nye merker skal følge merketradisjoner og merkebilder som er karakteristisk for familien og slekta. Videre forteller det at nye merker utledes fra foreldrene. Ektefelle/samboer som selv ikke har rett til reinmerke, utleder sitt merke fra ektefelle/samboer, dvs. den reindriftsretten utledes fra. Det framgår også at blanding av to merketyper ikke vil godkjennes.

Punkt 4.5 omtaler «speilvendt øre». Denne tradisjonen er nært knyttet til enkeltpersoner i en familie. Etter sørsamisk merketradisjon skal et merke som er omvendt/speilvendt av et annet merke, holdes innenfor familien.

I boka «Mierhkh» om sørsamiske merketradisjoner, er dette beskrevet på følgende måte:

«Det har vært vanlig at man innen samme familie kan ha reinmerker hvor venstre og høyre øre er speilvendt av hverandre. Noen merker har fulgt hverandre slik fra generasjon til generasjon, og det er sagt at slike merker skal følges ad.»

Det er i boka gjengitt et eksempel på dette ved illustrasjon av to merker som tilhører far og sønn i Trollheimen sijte. I eksemplet har faren staeriesmierhke (hovedmerke/opprinnelig merke), mens sønnen har mollehthbielje (omvendt øre).

I boka beskrives tradisjonen videre slik:

««Omvendt øre», reinmerke som er speilvendt til hovedmerket. Det har vært vanlig, og er det fortsatt i dag, at man innen samme familie kan ha reinmerker hvor det ene merkets høyre øre er det andre merkets venstre øre, og omvendt at venstre øre er

identisk med det andre merkets høyre øre. Noen av reinmerkene har fulgt hverandre slik fra generasjon til generasjon, og det ble sagt at disse merkene skulle følge hverandre. I andre tilfeller er det grunn til å anta at slike merker med tiden har kommet bort fra hverandre ved ekteskap, flytting til andre distrikter/samebyer eller liknende.»

Kilde: Mierhkh, utgitt i oktober 2011 av Aajege (Saemien giele- jih maehtoejarnge)

I tilfeller der det er snakk om to merker som følger hverandre (staeriesmïerhke og mollehtbieljje), er det viktig at familien er enig om bruken. Dette skyldes at bruken er basert på tillit mellom de to merkeeeierne. Dette er et grunnleggende hensyn ettersom merkeutformingen er slik at det kan oppstå forvekslinger av ørene. Dersom det f.eks. skjer feilmerkinger, er dette enklere å rette opp internt i en familie som har akseptert risikoen og etterlevd tradisjonen med staeriesmïerhke og mollehtbieljje som følger hverandre.

I noen familier praktiseres dette så strengt at det kreves aksept fra eieren av det opprinnelige merket (staeriesmïerhke) om og eventuelt hvem som skal få bruke mollehtbieljje. Dette er årsaken til at slike merker brukes av nære familiemedlemmer eller slektninger.

I denne bestemmelsen foreslås det derfor at mollehtbieljje/speilvendt øre ikke skal kunne registreres uten at eier eller arvinger etter eier av det opprinnelige merket godkjenner dette.

Punkt 4.6 omtaler merkestil, og at merkenemnda skal være oppmerksom på ulike merkestiler. Årsaken til at oppmerksomheten rettes mot merkestil, er at alle snitt må kunne identifiseres av andre som de bestemte snittene de er ment å være. Derfor er det viktig at alle merkesøknader inneholder den samiske beskrivelsen av merket. Da unngår man eventuell forveksling av snitt som kan skyldes måten reineieren utformer snittene på (merkestilen) i forhold til avtegningen av merket.

Merkestil omtales også omtalt i NOU 2001:35, under 9.4.2.1. Her framgår det:

«Innenfor rammene av de tradisjonelle snittene vil hver person utvikle en individuell måte å utforme snittene på (merkenmålle). Den særegne måten å skjære snittene på, vil fungere som en signatur, som kan gjøre det lettere å identifisere eierforholdet til rein og hvem som har merket reinen. Rommet for den særegne måten å utforme snittene på er begrenset av at snittene må kunne identifiseres av andre som bestemte snitt.»

For mange reineiere er det viktig å holde på merkestilen. Det skyldes at familien gjennom generasjoner kan ha utviklet sin egen merkestil gjennom plassering av snittene og utformingen av dem. Et eksempel på en kjent merkestil i Nordland er «Kuhmunen-skivdnji» som er knyttet til hvordan familien Kuhmunen utformer snittet «skivdnji ovddal ja sárggaldat skivnnji sisa».

Merknader til § 5 Unntak fra hovedprinsippet i merkeskjønnet

I noen tilfeller kan det være forhold som gjør at merkesøker ikke har fulgt grunnprinsippene som legges til grunn for merkeskjønnet. Det kan derfor gjøres unntak fra grunnprinsippene under spesielle vilkår. Disse unntakene beskrives her. Unntakene må betraktes som uttømmende, dvs. at det ikke er andre unntak som kan legges til grunn for å fravike grunnprinsippene ved godkjenning av merker.

Det gjøres spesielt oppmerksom på pkt. c der det framkommer følgende:

«Det kan registreres nytt merke innenfor rammen av merketype som har tilhørt søkers slekt og som har stått ledig. Det er en forutsetning at tidligere eier eller vedkommendes arvinger samtykker i dette».

Årsaken til at tidligere eier eller vedkommendes arvinger må samtykke, er at merketype (mearkaaolli) er nært knyttet til familien. Formuleringen skal sikre at et familiemerke (selv om det er ledig), ikke går ut av familien uten at tidligere eier eller vedkommendes arvinger samtykker i dette.

I NOU 2001:35 står det under kap. 9.4.2.1 følgende om dette:

«En spesiell stilling har de såkalte tradisjonelt nedarvede familiemerker, dvs. merker som uforandret har blitt overført fra tidligere generasjoner innenfor nær familie. Disse representerer en slektsmessig kontinuitet i reindriften. Og det er en horisont av slike merker som også gjør det mulig for reineiere å identifisere både sin likhet med andre reineiere og sin særegenhet som individuell reineier. Det er mot en bakgrunn av nedarvede familiemerker at den enkeltes selvidentifisering og forbindelseslinjer med andre reineiere kan uttrykkes. I den forstand oppebærer disse merkene en ikonisert kollektiv hukommelse og utgjør et konkret uttrykk for kontinuiteten i kollektivt opparbeidete erfaringer og velsignelser. En overføring av disse merkene til personer utenfor den nære slekt uten de berørtes samtykke, utgjør mot en slik bakgrunn en svekkelse av reindriften grunnlag for identifisering av historisk kontinuitet og diskontinuitet.»

Det kan selvsagt være et tolkingsspørsmål hva som ligger i at et familiemerke «står ledig».

I Nordland er det en utbredt oppfatning at et familiemerke ikke kan videreføres til en hvilken som helst annen person. Dette gjelder også om merket er «ledig», dvs. at den tidligere eier har avgått med døden eller har fått et nytt merke. I forarbeidene til reindriften (NOU 2001:35 kap. 9.4.2.1) er dette omtalt som noe spesielt i «sørområdene». Det står:

«Det er også nødvendig å lage regler for forvaltning av det som i sørområdene kalles for tradisjonelt nedarvede familiemerker, som gjør det mulig å stille disse merkene i bero for arvingene i en tidsavgrenset periode også etter at det ikke lenger finnes rein i det aktuelle merket»

Den foreslåtte regelen i § 5 punkt c om samtykke fra tidligere eier eller arvinger, er ment å ivareta det som er omtalt i lovens forarbeider.

Det er verd å merke seg at det ikke er foreslått noen tidsbegrenset periode slik som forarbeidene uttrykker. I Nordland finnes det familiemerker som lenge har stått ledig etter personer som har avgått ved døden. Etter det Fylkesmannen kjenner til, blir dette ikke oppfattet som noe problem for de familiene det gjelder (som selv kjenner hvilke merker det er snakk om). For forvaltningen hos Fylkesmannen har dette heller ikke skapt noen spesielle utfordringer eller problemer.

Merknader til § 6 Utformingen av reinmerke

Ved godkjenning av merker skal merkenemnda legge til grunn at det ikke skjæres bort mer enn 1/3 av øret. Denne regelen er tatt med for å påminne merkesøker om dette ved utformingen av merket i forhold til avtegningen på søknaden.

Det er en uskreven regel i reindriften at man ikke skal skjære bort mer enn 1/3 av øret når man merker en rein. I praksis betyr dette at hvis det er få snitt, vil snittene bli større. Ved mange snitt, er det ikke plass til å skjære snittene like store. Det er vanlig at man ikke skal merke for stort og grovt, bl.a. av dyrevernmessige hensyn og av hensyn til hørselen til reinen.

Merknader til § 7 Hovedsnitt, bisnitt og kombinasjoner som brukes i Nordland

Det framgår her at avtegning av reinmerke med beskrivelse skal framgå av merkesøknad. Dette framgår også av skjemaet som brukes ved søknad om reinmerke. I enkelte tilfeller forekommer det at søker ikke fyller ut beskrivelsen. Dette er derfor en påminnelse om hva søker selv må passe på ved søknad om reinmerke. Det er også tatt med for å få riktig forståelse av hvilke snitt merket omfatter slik at eventuelle varianter i merkestil ikke gir et feilaktig inntrykk av merket.

Videre framgår det hvilke hovedsnitt, bisnitt og snittkombinasjoner som brukes i Nordland. Her må merkenemnda være grundig ved gjennomgangen. Det kan være snitt og kombinasjoner som er utelatt og bør være med. Eller det kan finnes snitt og kombinasjoner som ikke skal være med.

Merkenemnda må spesielt vurdere om snittet «gåavoeh snijre» skal være med i det hele tatt. Fylkesmannen har ikke hatt tid til å sjekke om dette snittet brukes i Nordland. Det er derfor opp til merkenemnda om snittet skal være med.

Klagenemnda har bedt merkenemnda vurdere om snittet «luddestat» i ørespissen er et hovedsnitt. Ut fra de merkene som er registrert i Nordland, kan Fylkesmannen ikke finne at snittet sloeptje/slieptje/liektje/luddestat er noe annet enn et hovedsnitt. Snittet er derfor definert som et hovedsnitt i punkt 7.2.1.

Når det gjelder snittet «kruhkje», har det i oversikten fått en spesiell utforming og størrelse. Det gjøres oppmerksom på at snittet også kan utformes større eller mindre, avhengig av om det er få eller flere bisnitt i tillegg. Utformingen av snittet kruhkje er derfor avhengig av merkestilen.

Dette kan også gjelde andre snitt uten at det her er spesifisert. Blant annet er det mulig å velge plassering av enkelte bisnitt nært «rota» på øret, midt på eller nærmere ørespissen.

I punkt 7.3 framgår det at det tidligere kan være registrert merker i Nordland som har andre snitt og snittkombinasjoner som ikke er tatt med i § 7. Det slås fast at slike merker som er allerede er godkjent, fortsatt kan brukes i Nordland.

Det framgår videre at merkeeier kan overføre slikt merke uendret til en annen person. Dette kan anses som en unødvendig formulering. Unntakene fra hovedprinsippet i merkeskjønnet (§ 5) har en formulering som lyder: *Det er anledning for en person å overføre eget merke til andre innenfor familien og/eller slekta.* Merkenemnda må derfor vurdere om punkt 7.3 er overflødig.

På denne bakgrunn fremmer Fylkesmannen forslag til utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker m.v. for Nordland reinbeiteområde.

Forslaget til retningslinjer følger som et vedlegg til saksframlegget.

Konklusjon

Vedlagte forslag til utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker m.v. i Nordland legges herved fram til behandling i merkenemnda.

Klageadgang:

Merkenemnda skal vedta et høringsutkast. Det er derfor ikke et vedtak som kan påklages. Høringsrunden tar sikte på å avklare om forslaget til utfyllende retningslinjer godt nok ivaretar de spesielle forholdene rundt utformingen av reinmerker i Nordland.

Andre relevante dokumenter:

Forslag til utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker m.v. for Nordland reinbeiteområde er vedlagt.

Utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker, m.v. for Nordland reinbeiteområde

Utarbeidet av merkenemnda for Nordland DD.MM.2017 etter høringsrunde ... Godkjent av Reindrifststyret (DDMMÅÅ), sak XX/YY med hjemmel i Reindrifstlovens § 38, av 15. juni 2007.

§ 1 Kompetanse/myndighet

Merkenemnda kan vedta utfyllende retningslinjer for utforming av reinmerker med godkjenning fra reindrifststyret.

Retningslinjene beskriver grunnlaget for merkeskjønnet ved godkjenning av merker.

Merkenemnda skal under ivaretagelse av hensynet til velordnet reindrift, søke å bevare tradisjonell bruk og utforming av merker. Blant annet skal tradisjonelle familiemerker søkes bevart for familien.

Merkenemnda skal påse at omsøkte merker kan skilles fra andre merker, og at merker har en slik form at forveksling eller misbruk ikke kan finne sted.

Merkenemnda skal legge til grunn samme merkeskjønn i forhold til merker i Norge og i tilstøtende områder i Sverige.

I Nordland finnes det sørsamiske, lulesamiske og nordsamiske merketradisjoner med variasjoner innenfor disse. Merketradisjonene skal respekteres ved godkjenning av merker.

§ 2 Definisjoner

2.1. Grunnmerke (Vuodđomearka/vuodomearka/maadthmierhke/staeriesmierhke):
Familiens opprinnelige merke uten endringer.

2.2. Merketype (Mearkaoalli):
Beskriver hvilke hovedsnitt og bisnitt innenfor hovedsnitt som former rammen for merkets særegne hovedtrekk.

2.3. Merkebasis/merkets særegenhet:
Merkets særegenhet på nivå av bisnitt som danner forskjeller mellom grunnmerker innenfor rammen av samme merketype.

2.4. Merke:
Nytt merke med bisnitt som danner forskjeller mellom merker som hører under samme grunnmerke.

2.5. Hovedsnitt (Váldosánit, vuodosargge):
Snitt som skaper hovedinntrykket og er lett å se på reinøret, som skaarja/skarja/guobir, snijre/skivdnje/skivdnji, sloeptje/slieptje/liektje/luddestat, namhpe/náhpa/gaskat, kruehkie, gieška, hoan̄ka, m. fl.

2.6. Bisnitt (Smávvá sánit, duoddesargge):
Snitt som kommer i tillegg til hovedsnitt og som vanligvis er mindre enn hovedsnitt, som tsiehk̄ie/biehk̄ke/ceahkes, raejk̄ie/rájgge/ráigi, saerk̄ie/tjehk̄kes/sárggaldat, voelesth/vaknja/vajastak/vatnja m. fl.

2.7. Snittkombinasjoner:
Kombinasjoner av snitt med egne betegnelser, som raajes/ájdaras/ráidalas, vitnjeluktie, krossedh, náhp̄atjáles, tjoalta m.fl.

2.8. Tilleggssnitt (Rievdadus/eredum-mearka/jyørehtasse):
Tilleggssnitt til grunnmerke/oprinnelig merke.

2.9. Speilvendt øre/Mollehthbieljje/Molsethbieljje:

Sørsamisk tradisjon. Utgangspunktet er et grunnmerke/hovedmerke (staeriesmierhke). Ørene er byttet om slik at merket blir speilvendt (høyre øre blir venstre øre, venstre øre blir høyre øre).

2.10. Merkestil/styyle/mearkenmáalle

Stilen/signaturen hos den enkelte person som skjærer snitt i øret. Kan variere i utformingen og plasseringen av snittene.

2.11. Familie/slekt:

Far, mor, barn (familie), bestefar, bestemor, tante, onkel m.v. (slekt). Jf. NOU 2001:35 pkt. 9.4.2.1.

§ 3 Merketyper

3.1. Familie- og slektsmerker er karakteristisk for den enkelte familie/slekt.

3.2. Familiens merketype stammer fra slektas grunnmerke. Det er videreført ved at man har beholdt hovedsnitt og eventuelle bisnitt innenfor hovedsnitt som former hovedsnittets karakteristiske utseende. Merketyper tilhører slektas familier som i etterfølgende generasjoner har beholdt bruken av den.

3.2. Nye merker blir til ved at barna tildeles snittendringer i forhold til en av foreldrenes merke. Hvert barns utledede merke vil i neste omgang få status som grunnmerke og derved definere merkebasen for de merker som tildeles vedkommendes etterfølgere.

§ 4 Grunnprinsipper i merkeskjønnet

4.1. Nye merker skal følge merketradisjoner og merkebilder som er karakteristisk for familien/slekta.

4.2. Grunnprinsippet i merkeskjønnet er at nye merker skal utledes fra foreldrenes reinmerker. Det vil si at hovedsnittene i en av foreldrenes reinmerker beholdes, og endringer gjøres med bisnitt. Hvis foreldrene har rein i hver sin siida/distrikt, skal merket som søkes, registreres i samme siida/distrikt som foreldremerket det søkes utledning fra.

4.3. Ektefelle/samboer som ikke selv har rett til reinmerke etter reindriftslovens § 32, utleder sitt merke fra merket til ektefellen/samboeren.

4.4. Merkesøknader der to merketyper er blandet, godkjennes ikke, f.eks at det tas et hovedsnitt fra begge foreldres merker.

4.5. Speilvendte øre (mollehtbieljje) av et eksisterende merke er forbeholdt den opprinnelige merkeeeier eller eventuelt vedkommendes familie. Noen merker har fulgt hverandre slik fra generasjon til generasjon, og det er sagt at slike merkes skal følges ad. Mollehtbieljje (speilvendt øre) skal ikke kunne registreres uten at eier av det opprinnelige merket/arvinger etter eier godkjenner dette skriftlig.

4.6. Merkestilen kan variere mellom enkeltpersoner, familier og reinbeitedistrikt. Ved godkjenning av nye merker skal merkenemnda være oppmerksom på ulike merkestiler.

§ 5 Unntak fra hovedprinsippet i merkeskjønnet

Det kan gjøres unntak fra hovedprinsippet under følgende vilkår:

- a. Merket som det søkes avledning fra, tilhører samme siida eller distrikt.
- b. Merket bør være tilnærmet lik søkers families merker, slik at det ikke registreres en helt annen merketype.
- c. Det kan registreres nytt merke innenfor rammen av merketype som har tilhørt søkers slekt og som har stått ledig. Det er en forutsetning at tidligere eier eller vedkommendes arvinger samtykker i dette.
- d. Det er anledning for en person å overføre eget merke til andre innenfor familien og/eller slekta.

§ 6 Utformingen av reinmerke

Ved godkjenning av reinmerker legger merkenemnda til grunn at ikke mer enn 1/3 av øret skjæres bort ved påføring av snittene.

§ 7 Hovedsnitt, bisnitt og kombinasjoner som brukes i Nordland

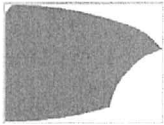
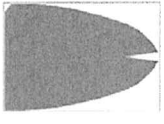

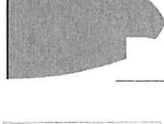

7.1. Avtegning av reinmerke med beskrivelse skal framgå av merkesøknad.

7.2. Godkjente snitt og snittkombinasjoner er som følger:

7.2.1. Hovedsnitt (váldosánit/vuoddosargge)

-	u	-		Skaarja/Skarja/Guobir
-	p	-		Snijre ávtelde/Doaresskivdnje ávdált/Skivdnji ovddal/njavki
-	q	-		Snijre minngelde/Doaresskivdnje manjelt/Skivdnji manjil
-	r	-		Gåavoeh snijre ávtelde ??

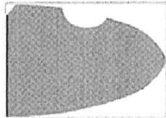

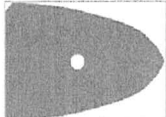
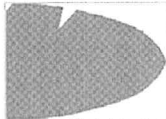

-	s	-		Gåavoeh snijre minngelde ??
-	h	-		Sloeptje/Slieptje/Liektje/Luddestat
-	t	-		Namhpe/Náhpa/Gaskat/Rastá
-z	-	-		Kruehkie ávtelde
-	-	-z		Kruhkie minngelde
cl	-	-		Skivnnje ávdált /Gieška ovddal
-	-	m		Skivnnje manjelt/Gieška manjil /Hoanka

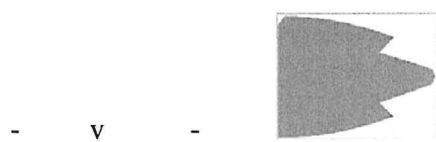
7.2.2.. Bisnitt (smávva sánit/duoddesargge)

Snittene som her er tegnet inn foran på øret, kan også plasseres bak på øret.

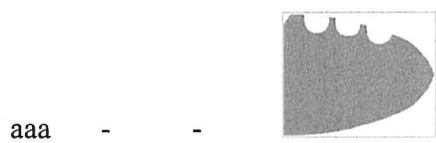
d	-	-		Voelest/Vaknja (foran),vajastak (bak)/Vatnja/Gáhppálat
a	-	-		Tsiehkje, jorpe tsiehkje/Biehkke/Ceahkes

c	-	-		Govre/Stuora biehkke/Stuora bihtta
b	-	-		Tsiehkke
k	-	-		Raejkke/Rájgge/Ráigi
g	-	-		Saerke/Tjehkkes/Sárggaldat/Sárggis

7.2.3.. Snittkombinasjoner

Ledtiegtse/Lottegazza

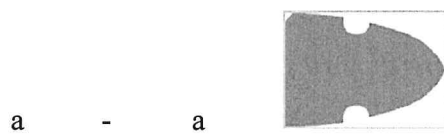
Raajes/Ájdaras/Ráidalas

Vitnjeluktie ávtelde (benevnelse når det er et hovedsnitt i tillegg)

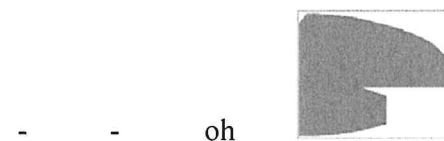
Vitnjeluktie minngelde (benevelse når det er et hovedsnitt i tillegg)

Krossedh (benevelse når det er et hovedsnitt i tillegg)

Sloeptje åvtelhte åeniedamme/Slieptje ånahes åvdålt

Sloeptje minngelhte åeniedamme/Slieptje ånahes manjilt

Saerkie snijre åvtelhte/Doaresskivdnje åvdålt ja tjales /Skivdnji ovddal ja skivnnji sisa
luddestat/Njavki ja njavkki sisa luddestat

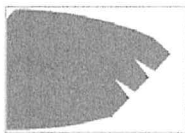

Saerkie snijre minngelhte/Doaresskivdnje manjelt ja tjales /Skivdnji manjil ja skivnnji sisa
luddestat

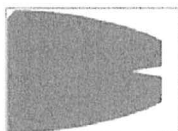
Snijre ávtelhte jih tjualta/Doaresskivdnje ávdált ja guokte tjales/ Skivdnji ovddal ja skivnnji sisa guokte loddestaga/Hirre njavki

- qhh -

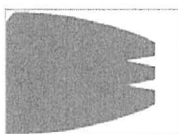
Snijre minngelhte jih tjualta/Doaresskivdnje manjelt ja guokte tjales/ Skivdnji manil ja guokte loddestaga skivnnji sisa/Hirre skivdnji

- th -

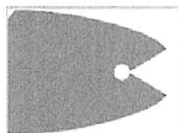
Namphe saerkie/Náhpa tjales/Gaskat ja gaskat sisa luddestat/Rastá ja rásta sisa luddestat

- thh -

Tjálta/Tjoalta/Gaskat ja guokte luddestaga gaskat sisa/Hirri rastá

- uk- -

Skaarja jih raejkie

7.3. Det kan tidligere være registrert merker i Nordland som har andre snitt og snittkombinasjoner som ikke er tatt med i § 7. Slike merker er godkjent for bruk i Nordland. Merkeeier kan overføre slikt merke uendret til en annen person, jf. § 5 d.

§ 8 Ikraftreden

Denne forskrift trer i kraft .....

Arkivsaksnr: 2015/4616-0

Saksbehandler: Ing-Lill Pavall

Dato: 06.10.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Merkenemnda for Nordland	10/16	21.10.2016

Søknad om registrering av reinmerke. Per Heaika Wuolab Wollberg, Frostisen reinbeitedistrikt

Forslag til vedtak

Med hjemmel i reindrifftslovens § 38 første ledd avslår merkenemnda søknad om registrering av reinmerke til Per Heaika Wuolab Wollberg.

Begrunnelse

Merket har tilhørt avdøde Per Nilsen Vuolab. Det foreligger ikke bekreftelse fra arvingene etter Per Nilsen Vuolab om at de ønsker at merket overføres til Per Heaika Wuolab Wollberg.

Per Heaika Wuolab Wollberg er en umyndig person. Det er ikke bekreftet at begge foreldrene ønsker at merket skal registreres på søkeren. Disposisjoner som omhandler reinmerke, faller inn under det felles foreldreansvaret, jf. lov om barn og foreldre (barneloven) § 30 1. ledd, jf. § 34.

Saksprotokoll i Merkenemnda for Nordland - 21.10.2016

Styrets vedtak – enstemmig:

Med hjemmel i reindrifftslovens § 38 første ledd avslår merkenemnda søknad om registrering av reinmerke til Per Heaika Wuolab Wollberg.

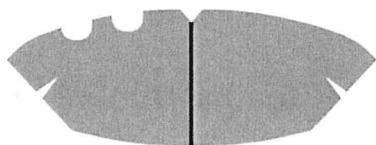
Begrunnelse

Merket har tilhørt avdøde Per Nilsen Vuolab. Det foreligger ikke bekreftelse fra arvingene etter Per Nilsen Vuolab om at de ønsker at merket overføres til Per Heaika Wuolab Wollberg.

Per Heaika Wuolab Wollberg er en umyndig person. Det er ikke bekreftet at begge foreldrene ønsker at merket skal registreres på søkeren. Disposisjoner som omhandler reinmerke, faller inn under det felles foreldreansvaret, jf. lov om barn og foreldre (barneloven) § 30 1. ledd, jf. § 34.

Bakgrunn

Anne Wuolab søker om registrering av følgende reinmerke til sin sønn Per Heaika Wuolab Wollberg:

Hun opplyser at merket har tilhørt Per Nilsen Vuolab som er bror til søkerens mormor (Inga Kåre Máret Vuolab). Søkerens avdøde mormor har tilhørt Frostisen reinbeitedistrikt.

Merkesøknaden har vært på høring. Det er ikke kommet merknader eller protester.

I 2009 mottok daværende Reindrifftsforvaltningen Nordland en identisk søknad. Søknaden ble ikke behandlet fordi det omsøkte merket ikke var slettet fra gamle merkeprotokoller i Øst-Finnmark.

Reindrifftsforvaltningen informerte Anne Wuolab om dette, og om hvordan hun kunne gå fram for å få merket godkjent til sønnen. Den ene måten er å få underskrift fra arvingene etter Per Nilsen Vuolab om at merket kan overføres til Per Heaika Wuolab Wollberg. Den andre måten er å be merkenemnda i Øst-Finnmark om å slette merket slik at Wollberg kan søke om å få merket registrert på seg. Etter dette har det ikke skjedd noe mer før vi mottok denne søknaden.

Fylkesmannen sendte derfor brev til Anne Wuolab 8. januar i år og ba henne om følgende opplysninger:

*«- Er merket blitt slettet fra gamle merkeprotokoller i Øst-Finnmark? Hvis ikke:
- Har arvingene godkjent at merket kan overføres til Per Heaika Wuolab Wollberg?
Dersom merket er slettet, må det dokumenteres med vedtak fra merkenemnda i Øst-Finnmark. Dersom arvingene til tidligere merkeieier har akseptert at merket kan overføres, må dette også dokumenteres med underskrifter fra arvingene.»*

I tillegg hadde søknaden en del mangelfulle opplysninger. Fylkesmannen har også tatt dette opp i brev datert 15. januar 2016. I brevet påpeker vi følgende:

- Søknaden mangler personnummer
- Søknaden mangler underskrift fra begge foresatte

Det har gått 8 måneder siden Fylkesmannen sendte brevene og ba om opplysninger og underskrifter. Vi har ikke mottatt det vi har det etterspurt. Søknaden fremmes herved til behandling for merkenemnda.

Grunnlaget for avgjørelsen

Retten til reinmerke framgår av reindriftslovens § 32. Her framgår det følgende:

«Rett til reinmerke har personer av samisk ætt som

1. ved lovens ikrafttredelse hadde reindrift som hovednæring i reinbeitedistrikt i samsvar med lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 4, jf. § 3, eller
2. har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring, og som
3. inngår i siidaandel eller skal inngå i siidaandel etter beslutning i henhold til § 10 annet ledd eller lede siidaandel eller sideordnet rekrutteringsandel i henhold til §§ 11 til 15.»

Per Heaika Wuolab Wollberg oppfyller lovens vilkår for å eie rein og inneha reinmerke (reindriftslovens § 9, jf. § 32). Han skal inngå i siidaandelen til Per Olav Sara (bekreftet med underskrift). Han har besteforeldre som tidligere hatt reindrift som hovednæring og drevet med rein i Frostisen reinbeitedistrikt, jf. § 32 pkt. 2. Han fyller også hovedkravet i § 32 om å være av samisk ætt.

Vurdering

Søknaden mangler bekreftelse fra arvingene om at de aksepterer at dette merket kan overføres til Per Heaika Wuolab Wollberg. Ettersom den opprinnelige merkeieren er avgått med døden, kan ikke merket overføres til en annen person uten at arvingene har akseptert det. Det foreligger ingen dokumentasjon på at det er enighet om dette med arvingenes underskrift.

Det er heller ikke dokumentert at merket er slettet i Øst-Finnmark.

Videre er søkeren er en umyndig person. Søknaden er underskrevet av bare én av foreldrene.

Klagenemnda for merkesaker har i sak 14/14 behandlet en klagesak som omhandlet en søknad der bare én av foreldrene hadde skrevet under søknaden. Konklusjonen i sak 14/14 er at disposisjoner om reinmerke faller inn under det felles foreldreansvaret.

Det er derfor et krav om underskrift fra begge foreldrene når det gjelder umyndige personer der foreldrene har felles foreldreansvar (Lov om barn og foreldre (barneloven) § 30 1. ledd, jf. § 34). Der bare den ene av foreldrene har foreldreansvaret, må dette dokumenteres. Dette har mor av søkeren blitt skriftlig orientert om. Disse vilkår er ikke oppfylt.

I tillegg mangler det opplysninger om søkerens personnummer.

Konklusjon

Fylkesmannen innstiller på at søknaden om registrering av reinmerke til Per Heaika Wuolab Wollberg avslås.

Klageadgang:

Merkenemndas vedtak kan i henhold til forvaltningslovens § 28 påklages. En eventuell klage stiles til Klagenemnda for merkesaker og sendes Fylkesmannen i Nordland. Klagefristen er tre uker etter at underretning om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal nevne det vedtak det klages over, nevne de endringer som ønskes og nevne de grunner klagen støtter seg til.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Ingen.

Arkivsaksnr: 2015/4615-0

Saksbehandler: Ing-Lill Pavall

Dato: 29.09.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Merkenemnda for Nordland	11/16	21.10.2016

Søknad om registrering av reinmerke. Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg, Frostisen reinbeitedistrikt

Forslag til vedtak

Med hjemmel i reindriftslovens § 38 første ledd avslår merkenemnda søknad om registrering av reinmerke til Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg.

Begrunnelse

Merket har tilhørt avdøde Johan N.P. Sara i Frostisen reinbeitedistrikt. Det foreligger ikke bekreftelse fra arvingene etter Johan N.P. Sara om at de ønsker at merket overføres til Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg.

Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg er en umyndig person. Det er ikke bekreftet at begge foreldrene ønsker at merket skal registreres på søkeren. Disposisjoner som omhandler reinmerke, faller inn under det felles foreldreansvaret, jf. lov om barn og foreldre (barneloven) § 30 1. ledd, jf. § 34.

Saksprotokoll i Merkenemnda for Nordland - 21.10.2016

Styrets vedtak – enstemmig:

Med hjemmel i reindriftslovens § 38 første ledd avslår merkenemnda søknad om registrering av reinmerke til Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg.

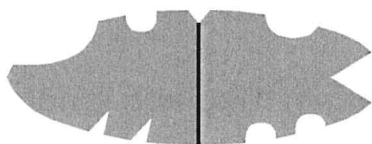
Begrunnelse

Merket har tilhørt avdøde Johan N.P. Sara i Frostisen reinbeitedistrikt. Det foreligger ikke bekreftelse fra arvingene etter Johan N.P. Sara om at de ønsker at merket overføres til Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg.

Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg er en umyndig person. Det er ikke bekreftet at begge foreldrene ønsker at merket skal registreres på søkeren. Disposisjoner som omhandler reinmerke, faller inn under det felles foreldreansvaret, jf. lov om barn og foreldre (barneloven) § 30 1. ledd, jf. § 34.

Bakgrunn

Anne Wuolab søker om registrering av følgende reinmerke til sin sønn Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg:

Hun opplyser at søkeren, Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg, er barnebarn av Johan Nils Peder Sara, og det er det merket det søkes om.

Merkesøknaden har vært på høring. Det er ikke kommet merknader eller protester.

Søknaden mangler en del opplysninger. Fylkesmannen har tatt dette opp med søkeren i brev datert 18. januar 2016. I brevet har vi påpekt følgende:

«Ved gjennomgang av søknaden viser det seg at det mangler en del opplysninger og dokumentasjoner.

Disse er:

Søknaden mangler bekreftelse fra arvingene om at merket kan overføres til søker
Søknaden gjelder overføring av et merke som tidligere er registrert i Frostisen på Johan N.P. Sara. Det er nødvendig at arvingene etter Johan N.P. Sara skriver under på at de aksepterer at merket overføres til Juhán Nikolaus Wuolab Sara. Slik undertegnet bekreftelse må oversendes Fylkesmannen dersom søknaden skal behandles av merkenemnda.

Søknaden mangler underskrift fra begge foresatte
Søknadsskjemaet for registrering av reinmerke er utformet slik at søker selv må skrive under på søknaden, i tillegg til at innehaver(e) av siidaandelen der merket skal brukes, også skriver under.

I dette tilfellet er det snakk om en umyndig person. Derfor må søknaden ha underskrift fra de som har foreldreansvaret på at de faktisk ønsker at vedkommende skal få et reinmerke registrert på seg tilhørende denne siidaandelen i dette reinbeitedistriktet. Dette vil si at søknaden må underskrives av både mor og far til den umyndige personen der det er felles foreldreansvar (Lov om barn og foreldre (barneloven) § 30 1. ledd, jf. § 34). Der bare den ene av foreldrene har foreldreansvaret, må dette dokumenteres, og vedkommende må skrive under på søknaden.

Fylkesmannen i Nordland returnerer herved søknaden på grunn av de over nevnte mangelfulle opplysninger/dokumentasjoner. Søknaden vil ikke bli behandlet av merkenemnda før vi har mottatt opplysningene og dokumentasjonen som er påpekt i dette

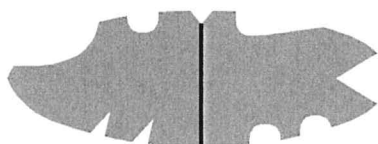
brevet.»

Det har gått 8 måneder siden Fylkesmannen sendte brevet og ba om opplysninger og underskrifter. Vi har ikke mottatt det vi har det etterspurt. Søknaden fremmes herved til behandling for merkenemnda.

Andre opplysninger:

Merket er ikke søkbart i det elektroniske merkeregisteret. Det finnes imidlertid i Grunnmur (databasen) med merkenummer 788 og er knyttet til avdøde Johan N.P. Sara. Det har vært registrert i Nordland i Frostisen reinbeitedistrikt siden 26.04.1968.

I Grunnmur er avtegningen av merket noe avvikende fra søknaden. Merket er tegnet slik:

Det registrerte merket har «vatnjá» foran på høyre øre, mens det i søknaden er beskrevet som «stuorra bihttá». For øvrig er snittene i samsvar.

Grunnlaget for avgjørelsen

Retten til reinmerke framgår av reindriftslovens § 32. Her framgår det følgende:

«Rett til reinmerke har personer av samisk ætt som

1. ved lovens ikrafttredelse hadde reindrift som hovednæring i reinbeitedistrikt i samsvar med lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 4, jf. § 3, eller
2. har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring, og som
3. inngår i siidaandel eller skal inngå i siidaandel etter beslutning i henhold til § 10 annet ledd eller lede siidaandel eller sideordnet rekrutteringsandel i henhold til §§ 11 til 15.»

Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg oppfyller lovens vilkår for å eie rein og inneha reinmerke (reindriftslovens § 9, jf. § 32). Han skal inngå i siidaandelen til Per Olav Sara (bekreftet med underskrift). Han har besteforeldre som tidligere hatt reindrift som hovednæring og drevet med rein i Frostisen reinbeitedistrikt, jf. § 32 pkt. 2. Han fyller også hovedkravet i § 32 om å være av samisk ætt.

Vurdering

Søknaden mangler bekreftelse fra arvingene om at de aksepterer at dette merket kan overføres til Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg. Ettersom den opprinnelige merkeieieren er avgått med døden, kan ikke merket overføres til en annen person uten at arvingene har akseptert det. Det foreligger ingen dokumentasjon på at det er enighet om dette med arvingenes underskrift.

Videre er søkeren en umyndig person. Søknaden er underskrevet av bare én av foreldrene.

Klagenemnda for merkesaker har i sak 14/14 behandlet en klagesak som omhandlet en søknad der bare én av foreldrene hadde skrevet under søknaden. Konklusjonen i sak 14/14 er at disposisjoner om reinmerke faller inn under det felles foreldreansvaret.

Det er derfor et krav om underskrift fra begge foreldrene når det gjelder umyndige personer der foreldrene har felles foreldreansvar (Lov om barn og foreldre (barneloven) § 30 1. ledd, jf. § 34). Der bare den ene av foreldrene har foreldreansvaret, må dette dokumenteres. Dette har mor av søkeren blitt skriftlig orientert om. Disse vilkår er ikke oppfylt.

Konklusjon

Fylkesmannen innstiller på at søknaden om registrering av reinmerke til Juhán Nikolaus Wuolab Wollberg avslås.

Klageadgang:

Merkenemndas vedtak kan i henhold til forvaltningslovens § 28 påklages. En eventuell klage stiles til Klagenemnda for merkesaker og sendes Fylkesmannen i Nordland. Klagefristen er tre uker etter at underretning om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal nevne det vedtak det klages over, nevne de endringer som ønskes og nevne de grunner klagen støtter seg til.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Ingen.

Arkivsaksnr: 2014/2147-0

Saksbehandler: Ing-Lill Pavall

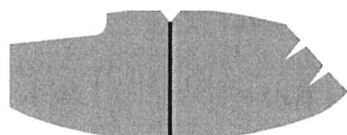
Dato: 17.08.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Merkenemnda for Nordland	12/16	21.10.2016

Søknad om registrering av reinmerke. Cecilia Persson, Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt

Forslag til vedtak

Med hjemmel i reindriftslovens § 38 første ledd, jf. § 32, godkjenner merkenemnda for Nordland følgende reinmerke til Cecilia Persson, Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt:

Åelkies åvtelde snijre jih gøøkte saerkie snijren tjirrh
Gårroeh namhpe, voelest åvtelde

Begrunnelse:

Cecilia Persson fyller vilkårene i reindriftslovens § 32 første ledd, jf. §§ 9 og 10 for å kunne ha reinmerke og eie rein.

Det omsøkte merket har et klart merkebilde som skiller seg fra merkene til Lars Nikolas Kuhmunen og Per Thomas Kuhmunens merker i Saltfjellet reinbeitedistrikt og Monica Anderssons merke i Ubmeje tjeälddie. Faren for sammenblandinger mellom Jillen-Njaarke og Saltfjellet reinbeitedistrikter og mellom Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og Ubmeje tjeälddie anses som lite sannsynlig. Merkenemnda mener at merket ikke kan forveksles eller misbrukes på en slik måte at det går ut over hensynet til en velordnet reindrift. Merkenemnda vektlegger også at det omsøkte merket er et familiemerke i Ole Henrik Kappfjells familie som bør bevares.

Saksprotokoll i Merkenemnda for Nordland - 21.10.2016

Habilitetsvurdering

Merkenemnda vurderte om Nils Mathis Anti er inhabil i saken ettersom han har slekt i Åarjel Njaarke. Han fratrådte møte ved vurderingen. Merkenemnda vedtok enstemmig at han er habil. Han tiltrådte møtet ved behandlingen.

Videre vurderte merkenemnda om Mads Kappfjell er inhabil i saken da han er søskenbarn med søkers samboer. Han fratrådte møte ved vurderingen. Merkenemnda vedtok enstemmig at han er inhabil. Han fratrådte møtet ved behandlingen av saken.

Styrets vedtak – enstemmig:

Med hjemmel i reindriftingslovens § 38, 1.ledd, avslår merkenemnda Cecilia Perssons søknad om registrering av reinmerke.

Begrunnelse

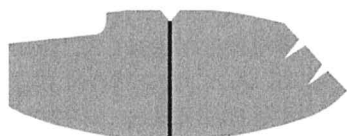
Det omsøkte merket er slettet. Søknaden fra Cecilia Persson er å betrakte som søknad om et nytt merke.

Det omsøkte merket ligger over merkene til Lars Nikolas og Per Thomas Kuhmunen i Saltfjellet reinbeitedistrikt. Det omsøkte merket har likheter med Karen Magga Antis merke og andre merker i Åarjel Njaarke reinbeitedistrikt. Merkenemnda vektlegger faren for sammenblanding og mener at bruk av det omsøkte merket ikke ivaretar hensynet til en velordnet reindrift.

Det omsøkte merket kan ikke regnes som et familiemerke da merkenemnda ikke kan se at noen av hovedsnittene utgår fra Ole Henrik Kappfjells merke.

Bakgrunn

I 2013 søkte Cecilia Persson i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt om registrering av følgende reinmerke:

Åelkies åvtelde snijre jih gøøkte saerkie snijren tjirrh
Gårroeh namhpe, voelest åvtelde

Søknaden ble ikke behandlet i 2013 fordi dette merket da var registrert i Nord-Trøndelag i Skæhkere reinbeitedistrikt.

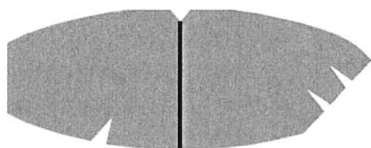
Etter dette har klagenemnda for merkesaker behandlet flere klagesaker knyttet til merket. I januar 2016 vedtok klagenemnda at merket ikke kan brukes av vedkommende som ønsket å bruke det som et utvidet bimerke i Nord-Trøndelag. Årsaken er at vedkommende allerede har et annet merke. Reindriftingslovens prinsipp er at det kun kan registreres ett reinmerke per reieneier.

I det elektroniske merkeregisteret står det omsøkte merket nå som slettet. Det betyr at søknaden fra Cecilia Persson om å få registrert merket, kan behandles.

Cecilia Persson er samboer med Ole Henrik Kappfjell i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Hun inngår i hans siidaandel.

Det omsøkte merket har tidligere vært registrert i Skæhkere reinbeitedistrikt på en sønn av Kappfjell. Ole Henrik Kappfjell opplyser i forbindelse med søknaden at merket utgår fra hans registrerte reinmerke. Han skriver at merkene til hans to sønner er «*utgått fra mitt merke med hovedsnittene «snijre jih gøøkte saerkie snijren tjirrh»*. Han mener derfor at det omsøkte merket er et familiemerke.

Ole Henrik Kappfjells merke:

Andre opplysninger:

Ole Henrik Kappfjell har tidligere søkt om at merket skulle overføres til hans nå avdøde far, Odd Kappfjell, for å beholde merket innenfor familien.

Mottatte merknader/protester

Søknaden fra Cecilia Persson har vært på høring. Det er mottatt to merknader/protester mot merket.

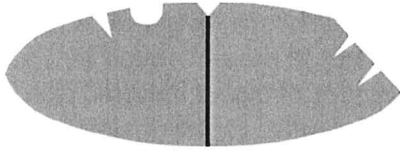
1.

Lars Nikolas Kuhmunen i Saltfjellet reinbeitedistrikt skriver følgende:

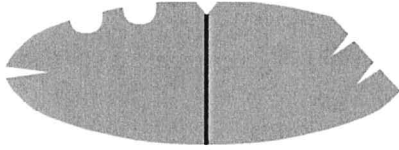
«Dette merket ligger direkte over 2 merker i Saltfjellet RBD, Jillen-Njaarke har sammenblanding helt til Ildgruben RBD og vi har sammenblanding til Røssåga/Toven RBD. Våre merker har vært registrert i Nordland siden 2002. Foreslår at merket endres så det ikke kommer i konflikt med våre merker.»

De merkene Kuhmunen sikter til er:

Lars Nikolas Kuhmunens merke

Per Thomas Kuhmunens merke

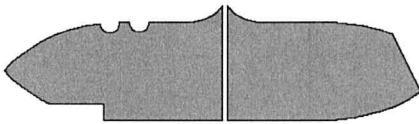

2.

Videre er det kommet protest fra Monica Elizabeth Andersson, Ubmeje tjeälddie. Hun skriver følgende:

«Vid jämförelse av snitten i sökandes renmärke resp. mitt renmärke, så överlappar snitten i sökandes renmärke mina snitt, utan att det finns något avskiljande snitt i mitt renmärke. Eftersom distriktet Jillen-Njaarke och Ubmeje tjeälddie ligger nära varandra geografiskt sett, föreligger en risk för sammanblandning. Jag yrkar därför på avslag av registrering av sökandes renmärke, i dess nuvarande utformning.»

Monica Anderssons merke

Grunnlaget for avgjørelsen

Retten til reinmerke framgår av reindriftslovens § 32. Her framgår det følgende:

«Rett til reinmerke har personer av samisk ætt som

1. ved lovens ikrafttredelse hadde reindrift som hovednæring i reinbeitedistrikt i samsvar med lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 4, jf. § 3, eller
2. har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring, og som
3. inngår i siidaandel eller skal inngå i siidaandel etter beslutning i henhold til § 10 annet ledd eller lede siidaandel eller sideordnet rekrutteringsandel i henhold til §§ 11 til 15.»

Cecilia Persson inngår i siidaandelen til Ole Henrik Kappfjell, jf. pkt. 3 i § 32. Av søknaden framgår det at hun har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring. Hun opplyser på telefon at hennes besteforeldre drev med reindrift som hovednæring i Tåssåsen sameby, jf. pkt. 2 i § 32. Hun fyller også hovedkravet i § 32

om å være av samisk ætt. Dette betyr at Cecilia Persson oppfyller lovens vilkår for å eie rein og inneha reinmerke (reindriftslovens § 9, jf. § 32).

I følge reindriftslovens § 38 første ledd skal reinmerket ha en slik form at forveksling eller misbruk ikke kan finne sted. Merkenemnda skal, under ivaretagelse av hensynet til en velordnet reindrift, søke å bevare tradisjonell bruk og utforming av reinmerker. Blant annet skal tradisjonelle familiemerker søkes bevart for familien.

Vurdering

Søkeren fyller lovens vilkår for å eie rein og ha reinmerke, jf. reindriftslovens § 32.

Vurderingen går derfor ut på om det merket hun har søkt om, kan godkjennes. Dette omfattes av merkeskjønnet. Merkenemnda må vurdere eventuelle likheter med andre reinmerker og vurdere merkets form i forhold til misbruk eller forveksling, jf. de merknader/protester som er kommet. Merkenemnda må også vurdere forholdet til tradisjonelle familiemerker og tradisjonell bruk og utforming av reinmerker, jf. reindriftslovens § 38.

I NOU 2001:35 Forslag til endringer i reindriftsloven pkt. 9.4.2.1 har reindriftslovutvalget en beskrivelse av hvordan et merke bør være:

«Et reinmerke bør ideelt være klart (čielggas), tydelig (šearus) og holdbart (doallevaš), samtidig som merket ikke bør være grovt (hubat). Om et merke innfrir disse kravene, er avhengig av hvordan det aktuelle merket avtegner seg i forhold til det eksisterende nettverket av reinmerker i regionen. Et reinmerkes klarhet, tydelighet og holdbarhet gir seg av de omkringliggende merkenes form og praktisk utforming (merkenmålle).

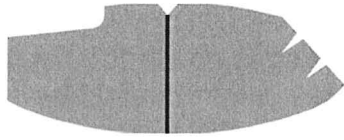
Denne sammenhengen mellom utformingen av familie- og individuelle merker bidrar til oversiktlige forhold med hensyn til merkenes og eiernes siida- og områdetilhørighet. Det vil imidlertid kunne by på problemer at identiske mearkaoalli beholdes av flere slektsgrener som etter hvert befinner seg på flere ulike siida-områder innenfor den nære sfære. Dette vil kunne skape uoversiktlige forhold med svært like merker som tilhører ulike siidaer. Forholdet mellom personer som tilhører ulike siidaer og som har svært like reinmerker betegnes som mearkaránná (merkenabo). Utformingen av nye merker vil alltid måtte være en fortløpende tilpasning til andre merker i regionen med en markering av avstand til disse.»

Om store likheter står det følgende under samme punkt:

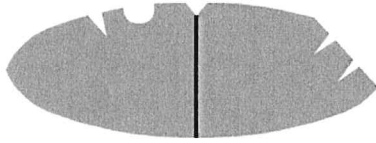
«En for stor likhet i merker vil kunne skape så store praktiske problemer for identifisering av eierforholdet til den enkelte rein at dette må gjennomføres som kontroll ved njávkán (beføling med fingrene).»

Merkenemnda må ut fra dette vurdere hvordan det omsøkte merket avtegner seg i forhold til det eksisterende nettverket av reinmerker i regionen, herunder merkene til de som har kommet med protester mot merket. Videre må merkenemnda vurdere om en godkjenning av merket vil kunne skape store praktiske problemer for identifisering av eierforholdet. Bl.a. bør nemnda vurdere om det anses som nødvendig å ta fast rein med omsøkte merke og beføle det med fingrene for å kunne være sikker på eierforholdet.

Vurdering av merkelikhet i forhold til Lars Nikolas Kuhmunens merke

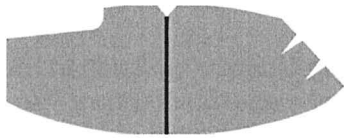
Omsøkt merke

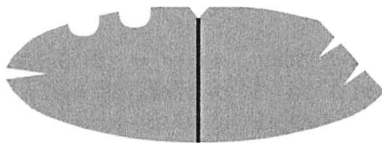
Lars Nikolas Kuhmunens merke

Merkene har identisk høyre øre. Omsøkt merke har gårroeh namhpe, voelest åvtelde. Lars Nikolas Kuhmunen mangler hovedsnitt i venstre øre, men har sárgaldat ja biehkke ovddal. Merkebildet på venstre øre er helt forskjellig mellom de to merkene. Det er ingen problemer med å skille merkene fra hverandre i en arbeidssituasjon. I så måte er det omsøkte merket både klart og tydelig i forhold til Lars Nikolaus Kuhmunens merke.

Vurdering av merkelikhet i forhold til Per Thomas Kuhmunens merke

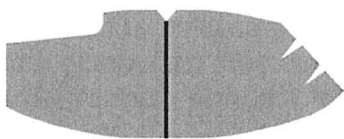
Omsøkt merke

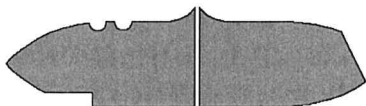
Per Thomas Kuhmunens merke

Merkene har identisk høyre øre. Omsøkt merke har gårroeh namhpe, voelest åvtelde. Per Thomas Kuhmunen har liektje ja guokte biehki ovddal på venstre øre. Merkebildet på venstre øre er helt forskjellig mellom de to merkene. Det er ingen problemer med å skille merkene fra hverandre i en arbeidssituasjon. I så måte er det omsøkte merket både klart og tydelig i forhold til Per Thomas Kuhmunens merke.

Vurdering av merkelikhet i forhold til Monica Elizabeth Anderssons merke

Omsøkt merke

Monica Anderssons merke

Omsøkt merke har snijre åvtelde jih gøøkte saerkie snijren tjirrh på høyre øre, mens Andersson har snijre åvtelde. På venstre øre har omsøkt merke namphe, voelest åvtelde, mens Andersson har kruhkie minnjelde jih gøøkte tsiehkiah åvtelde.

Monica Andersson hevder at det omsøkte merket overlapper snittene i hennes merke, uten at det finnes noe snitt som skiller det fra hennes. Fylkesmannen kan ikke se at dette stemmer helt da Monica Andersson har kruhkie bak på venstre øre. Hennes merke har også guokte tsiehkiah åvtelde på venstre øre som skiller seg fra omsøkt merke. Høyre øre har også ulike snitt. Totalt sett kan merkene skilles klart fra hverandre i en arbeidssituasjon. I så måte er det omsøkte merket både klart og tydelig i forhold til Anderssons merke.

Eventuelle sammenblandinger mellom Saltfjellet og Jillen Njaarke

Lars Nikolas Kuhmunen opplyser at det er fare for sammenblandinger. Han sier at Saltfjellet reinbeitedistrikt har sammenblandinger til Ildgruben og Røssåga/Toven reinbeitedistrikt.

Ildgruben reinbeitedistrikt er nabodistrikt til Saltfjellet. Det er kjent at det her kan forekomme sammenblandinger.

Når det gjelder sammenblandinger mellom Saltfjellet og Røssåga/Toven, er dette sjeldent. Strørein kan alltid komme på avveier, men det er noe annet enn årvisse sammenblandinger. Det har hendt at rein fra Saltfjellet har trukket langt sørover og ut av distriktet. En reineier i Saltfjellet har tidligere opplyst til Fylkesmannen at noe rein hadde trukket sørover til områder i Røssåga sijte en vinter da det var dårlige beiteforhold i Saltfjellet reinbeitedistrikt.

Direkte sammenblandinger med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt har Fylkesmannen ingen opplysninger om. Jillen-Njaarke har sine vinterbeiter langt vest og sør på Helgelandskysten, og det er store avstander mellom de to distriktenes vinterbeiter. Det samme gjelder avstanden mellom barmarksbeitene. Det er lite sannsynlig at direkte sammenblandinger skjer verken på vinteren eller på barmarksbeitet.

Dersom strørein fra Saltfjellet havner i samme gjerde som rein fra Jillen-Njaarke, vil dette være en situasjon som vekker oppmerksomheten til berørte reineiere. Å skille mellom de berørte merkene det her er snakk om, vil derfor være noe man er bevisst på.

Eventuelle sammenblandinger mellom Ubmeje tjeälddie og Jillen Njaarke

Monica Andersson viser til at Jillen-Njaarke og Ubmeje ligger nært hverandre geografisk sett. Hun mener derfor at det kan være fare for sammenblandinger.

Ubmeje grenser mot Ildgruben reinbeitedistrikt og har fra gammelt av brukt områder i Ildgruben til barmarksbeite.

Etter grensereinbeite-loven har Ubmeje rett til beite i fastsatte områder i Norge i perioden 1. juli til 31. august. Dette gjelder innenfor Ildgruben reinbeitedistrikt og omfatter deler av et område sørøst for Kalvatn og et område øst for Okstindbreen mellom Gresvatn i nord til sørligste del av Artfjellet og Spjeltfjelldalen i sør, jf. forskrift av 21.06.2005 om beiteområder for svensk rein i Norge.

I følge den underskrevne konvensjonen om grenseoverskridende reindrift mellom Norge og Sverige (ennå ikke trådt i kraft) er det sørligst området omtalt ovenfor, noe utvidet. Dette gjelder området Olevuelie, jf. § 28 i områdeprotokollen som er vedlagt konvensjonen. Dette området vil omfatte den sørligste delen av Ildgruben reinbeitedistrikt.

Fylkesmannen mener det er stor geografisk avstand mellom Ubmeje tjeälldie sine beiteområder og Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Eventuelle sammenblandinger må i så fall skje via flere andre reinbeitedistrikter eller samebyer. Fylkesmannen kjenner ikke til at dette har skjedd. Det er vanskelig å garantere seg mot at strørein kommer på avveier, men det er noe helt annet enn årvisse sammenblandinger av rein.

Ut fra dette er det lite sannsynlig med sammenblandinger mellom Ubmeje og Jillen-Njaarke. Det er heller ikke ansett å være et problem med sammenblandinger mellom Ildgruben og Jillen-Njaarke.

Vurdering av misbruk

Kuhmunens merknad/protest går videre ut på at omsøkt merke ligger over Lars Nikolaus Kuhmunens merke og Per Thomas Kuhmunens merke. Dette er tilfelle, selv om det er ulikheter mellom omsøkt merke og de to Kuhmunen-merkene totalt sett.

Monica Andersson hevder at omsøkt merke overlapper snittene i hennes merke.

Merkenemnda må derfor vurdere om det omsøkte merket har en slik form at forveksling eller misbruk kan finne sted i forhold til de protestene som er kommet.

Generelt om misbruk og ommerking

Reindriftslovens § 35 sier klart at ommerking ikke er tillatt. Dette straffes etter reglene i straffeloven kapittel 24.

I forarbeidet til loven (NOU 2001:35) er ommerking omtalt i kapittel 9.4.4. Her står det følgende:

«Utvalget foreslår at det sies uttrykkelig i loven at ommerking ikke er tillatt, se utkastet § 7-9. Med ommerking menes her alle former for skjæring i allerede eksisterende snitt i øret. Ommerking er for så vidt et kjent fenomen, men det har tradisjonelt ikke vært en akseptert fremgangsmåte for å markere endret eierforhold til rein. Årsaken er åpenbar. Ommerking skaper uoversiktlige forhold og åpner for misbruk og ulovligheter. Det forholdet at ommerking er lett å oppdage og få konstatert ved at ny hårvekst på snitt som er ommerket ofte antar en annen fargenyanse enn det opprinnelige, har en viktig preventiv virkning. Det taler sterkt for at ommerking ikke kan tillates.»

I merknaden til selve lovbestemmelsen står videre:

«Vi har i dag ingen regel om ommerking. Men utvalget finner det nødvendig å presisere at ommerking ikke er tillatt. Skjer det en endring av eierforholdet til rein, må det markeres med tilleggssnitt. Det er ønskelig å ha en uttrykkelig bestemmelse i loven om at rettsstridig ommerking straffes som tyveri.»

Merkenemnda har i tidligere saker lagt mindre vekt på en teoretisk mulighet for ommerking (som er en ulovlig og straffbar handling). Dette er ikke bare en lovregel, men er også sterkt innarbeidet i holdningene hos de fleste reindriftssamer.

I reindrifta i Nordland er det også en uskreven regel og tradisjonell praksis at man ikke skal skjære bort mer enn 1/3 av øret når man merker rein. Ommerking av rein vil derfor ofte komme i konflikt med denne uskrevne regelen. Erfarne merkekjennere er dessuten i stand til å se om et reinøre er påført nye snitt i forhold til de opprinnelige snittene.

Forholdet mellom de to Kuhmunen-merkene, Monica Anderssons merke og omsøkt merke

De fire merkene det her er snakk om, har helt ulike merkebilder, og det er ikke vanskelig å skille merkene fra hverandre. Det er derfor vanskelig å tenke seg at det omsøkte merket kan forveksles eller misbrukes i forhold til Kuhmunen-merkene og Anderssons merke uten at dette blir oppdaget.

Fylkesmannen kan derfor ikke se at det foreligger slike forhold at det er fare for at forveksling eller misbruk kan finne sted.

Andre forhold

I tillegg skal merkenemnda, under ivaretagelse av hensynet til velordnet reindrift, søke å bevare tradisjonell bruk og utforming av reinmerker.

I og med at det omsøkte reinmerket tidligere har vært registrert på en sønn av Ole Henrik Kappfjell, er det forståelig at han ønsker å bevare merket i familien. Dette er også med i vurderingen av søknaden.

Konklusjon

Ut fra en totalvurdering av søknaden i forhold til forveksling eller misbruk, hensynet til en velordnet reindrift og bevaring av tradisjonelle familiemerker, innstilles det på at merket godkjennes.

Klageadgang:

Merkenemndas vedtak kan i henhold til forvaltningslovens § 28 påklages. En eventuell klage stiles til Klagenemnda for merkesaker og sendes Fylkesmannen i Nordland. Klagefristen er tre uker etter at underretning om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal nevne det vedtak det klages over, nevne de endringer som ønskes og nevne de grunner klagen støtter seg til.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Ingen.

Arkivsaksnr: 2015/6235-0

Saksbehandler: Jo Vidar Nordhaug

Dato: 04.10.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Merkenemnda for Nordland	13/16	21.10.2016

Søknad om registrering av reinmerke. Mia Marita Vars Rasmussen, Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt

Forslag til vedtak

Med hjemmel i reindriftsloven § 38, 1.ledd, jfr. § 32, 1. og 2. ledd avslår merkenemnda søknad om registrering av reinmerke til Mia Marita Vars Rasmussen.

Begrunnelse

Det er ikke godtgjort at Mia Marita Vars Rasmussen har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring, og hun fyller derfor ikke kravet for å ha rett til reinmerke i reindriftsloven § 32, 1. ledd.

Saksprotokoll i Merkenemnda for Nordland - 21.10.2016

Styrets vedtak – enstemmig:

Med hjemmel i reindriftsloven § 38, 1.ledd, jfr. § 32, 1. og 2. ledd avslår merkenemnda søknad om registrering av reinmerke til Mia Marita Vars Rasmussen.

Begrunnelse

Det er ikke godtgjort at Mia Marita Vars Rasmussen har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring, og hun fyller derfor ikke kravet for å ha rett til reinmerke i reindriftsloven § 32, 1. ledd.

Bakgrunn

Fylkesmannen i Nordland mottok 01.10.2015 søknad fra Kjell Peder Toven om godkjenning av reinmerke til hans ektefelles barnebarn, Mia Marita Vars Rasmussen. Fylkesmannen etterspurte noen utfyllende opplysninger til søknaden og vi fikk svar på dette 07.04.2016. Planen var at Rasmussen skulle inngå i siidaandelen til Knut og Betty Kappfjell i Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt, og de har samtykket til dette.

Reindriftsloven § 32, 1.ledd stiller opp 3 vilkår for å kunne ha rett til reinmerke.

1. søker må være av samisk ætt
2. søker må enten selv ha hatt reindrift som hovednæring eller ha foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring
3. søker må inngå i siidaandel

Iflg. 2. ledd får den som blir adoptert samme rett til reinmerke som om adoptivbarnet hadde vært adoptivforeldrenes egenfødte barn.

Etter opplysninger fra Toven skal Rasmussens rett til reinmerke utledes fra han selv. Han opplyser at han har drevet egen siidaandel gjennom mange år i Åarjel-Njaarke rbd. i Nord-Trøndelag.

Toven er gift med Rasmussens bestemor, og han mener at hennes barnebarn gjennom ekteskapet deres også blir hans barnebarn.

Vurdering

Det avgjørende punkt her er hvorvidt Rasmussen er å anse som barnebarn av Toven. Vi kan forstå at Toven anser Rasmussen som sitt barnebarn og ønsker å la henne ta del i reindriften på denne måten.

Det er imidlertid bare gjennom adopsjon at barn som ikke er egenfødte kan likestilles med egne barn juridisk sett. Dette fremgår også i § 32, 2.ledd når det gjelder rett til reinmerke.

Vi må legge til grunn at verken Mia Marita Vars Rasmussen eller noen av hennes foreldre er adoptert av Toven, og vi kan da heller ikke konkludere med at Toven er far eller bestefar til Rasmussen i lovens forstand.

Ekteskap med barnets bestemor er med andre ord ikke tilstrekkelig til at barnet blir å anse som hans barnebarn i denne sammenhengen.

Det er ikke dokumentert at Mia Marita Vars Rasmussen har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring, og hun fyller dermed ikke vilkårene i reindriftsloven § 32, 1.ledd for rett til reinmerke.

Merkenemnda har på bakgrunn av dette ikke mulighet for å godkjenne søknaden om registrering av reinmerke til Mia Marita Vars Rasmussen.

Når en søker ikke oppfyller kravene for å ha rett til reinmerke er det ingen grunn til å gå inn på en merkefaglig vurdering av det omsøkte merket. Det gis derfor ingen nærmere omtale av dette i saksfremlegget.

Arkivsaksnr: 2016/4539-0

Saksbehandler: Ing-Lill Pavall

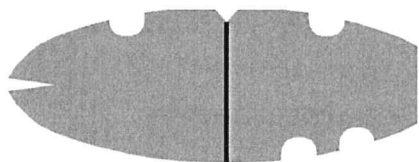
Dato: 12.10.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Merkenemnda for Nordland	14/16	21.10.2016

Søknad om registrering av reinmerke. Eva-Stina Andersson, Røssåga/Toven reinbeitedistrikt

Forslag til vedtak

Med hjemmel i reindriftingslovens § 38 første ledd, jf. § 32, godkjenner merkenemnda for Nordland følgende reinmerke til Eva-Stina Andersson, Røssåga/Toven reinbeitedistrikt:

Olgešbeallji nahppa, guokte biehkki manil ja biehki ovddal

Gurotbeallji liekči ja biehkki ovddal

Begrunnelse

Eva-Stina Andersson fyller vilkårene i reindriftingslovens § 32 første ledd, jf. §§ 9 og 10 for å kunne ha reinmerke og eie rein.

Dette er et merke som tar tilhørt søkerens far og er et familiemerke.

Eva-Stina Anderssons merke som har vært registrert på henne hittil, vil utgå. Dette merket skal overtas av hennes mor, Stina Andersson i Umbyn.

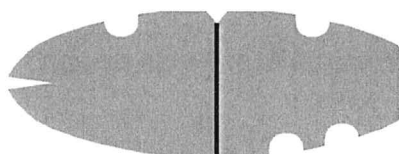
Saksprotokoll i Merkenemnda for Nordland - 21.10.2016

Habilitetsvurdering

Nils Mathis Anti erklærte seg inhabil fordi han er gift med søker. Merkenemnda vedtok at han er inhabil. Han fratrådte møtet ved behandlingen av saken.

Styrets vedtak – enstemmig:

Med hjemmel i reindrifftslovens § 38 første ledd, jf. § 32, godkjenner merkenemnda for Nordland følgende reinmerke til Eva-Stina Andersson, Røssåga/Toven reinbeitedistrikt:

Olgešbeallji: nahppa, guokte biehkki manjil ja biehki ovddal
Gurotbeallji: liekči ja biehkki ovddal

Begrunnelse

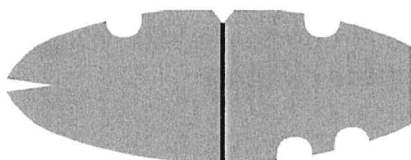
Eva-Stina Andersson fyller vilkårene i reindrifftslovens § 32 første ledd, jf. §§ 9 og 10 for å kunne ha reinmerke og eie rein.

Dette er et merke som tar tilhørt søkerens far og er et familiemerke.

Eva-Stina Anderssons merke som har vært registrert på henne hittil, vil utgå. Dette merket skal overtas av hennes mor, Stina Andersson i Umbyn.

Bakgrunn

Eva-Stina Andersson søker om registrering av følgende reinmerke i Røssåga/Toven reinbeitedistrikt:

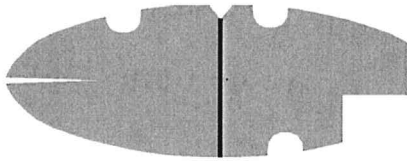

Olgesbeallji nahppa, guokte biehkki manjil ja biehki ovddal

Gurotbeallji liekci ja biehkki ovddal

Dette er beskrivelsen søkeren selv har skrevet på søknaden. Etter det Fylkesmannen kan se, er det beskrevet på nordsamisk, Karesuando-dialekt. Over telefon opplyser søkeren at dette er beskrivelsen hun bruker, selv om merket har opprinnelse i sørsamisk område (Umbyn på svensk side).

Eva-Stina Andersson har siidaandel i Røssåga/Toven reinbeitedistrikt. Hun har i dag følgende merke registrert på seg:

Hun opplyser i søknaden at det omsøkte merket i dag er registrert på hennes mor, Stina Andersson i Umbyn. De to skal bytte merke slik at moren overtar Eva-Stina Anderssons nåværende merke. Det omsøkte merket har tilhørt hennes avdøde far, Sten Einar Andersson. Eva-Stina Andersson ønsker at dette merket skal videreføres av henne i reindriften i Røssåga/Toven.

Søknaden har vært på høring. Det er ikke kommet merknader eller protester mot søknaden.

Grunnlaget for avgjørelsen

Retten til reinmerke framgår av reindriftslovens § 32. Her framgår det følgende:

«Rett til reinmerke har personer av samisk ætt som

1. ved lovens ikrafttredelse hadde reindrift som hovednæring i reinbeitedistrikt i samsvar med lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 4, jf. § 3, eller
2. har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring, og som
3. inngår i siidaandel eller skal inngå i siidaandel etter beslutning i henhold til § 10 annet ledd eller lede siidaandel eller sideordnet rekrutteringsandel i henhold til §§ 11 til 15.»

Eva-Stina Andersson oppfyller lovens vilkår for å eie rein og inneha reinmerke (reindriftslovens § 9, jf. § 32). Hun er ansvarlig leder av siidaandel i Røssåga/Toven reinbeitedistrikt, jf. § 32 pkt. 3. Hennes foreldre har tidligere hatt reindrift som hovednæring, jf. § 32 pkt. 2. Eva-Stina Andersson fyller også hovedkravet i § 32 om å være av samisk ætt.

Vurdering

Eva-Stina Andersson fyller vilkårene i reindriftslovens § 32 første ledd, jf. §§ 9 og 10 for å kunne ha reinmerke og eie rein.

Dette er et merke som tar tilhørt søkerens far og er et familiemerke som ønskes videreført i familien.

Det forutsettes at søkerens nåværende merke overtas av hennes mor slik Eva-Stina Andersson opplyser i søknaden. Det vil derfor utgå som merke i Nordland.

Det framgår ikke av søknaden at moren har samtykket i bytte av merke. Saken har tidligere vært tatt opp muntlig med Fylkesmannen. Vi legger derfor til grunn at dette er et ønske hos begge parter.

Konklusjon

Det innstilles på at søknaden godkjennes.

Klageadgang:

Merkenemndas vedtak kan i henhold til forvaltningslovens § 28 påklages. En eventuell klage stiles til Klagenemnda for merkesaker og sendes Fylkesmannen i Nordland. Klagefristen er tre uker etter at underretning om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal nevne det vedtak det klages over, nevne de endringer som ønskes og nevne de grunner klagen støtter seg til.

Arkivsaksnr: 2016/5074-0

Saksbehandler: Ing-Lill Pavall

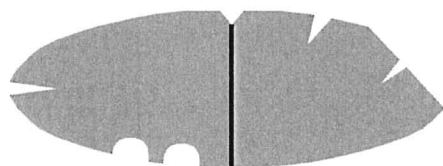
Dato: 12.10.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Merkenemnda for Nordland	15/16	21.10.2016

Søknad om registrering av reinmerke. Piete Kuhmunen, Saltfjellet reinbeitedistrikt

Forslag til vedtak

Med hjemmel i reindrifstlovens § 38 første ledd, jf. § 32, godkjenner merkenemnda for Nordland følgende reinmerke til Piete Kuhmunen, Saltfjellet reinbeitedistrikt:

Olgešbeallji: Skivdnji ovddal ja sárggaldat skivnñi sisa, sárggaldat ovddal

Gurotbeallji: Guokte biehki manjl ja liekči

Begrunnelse

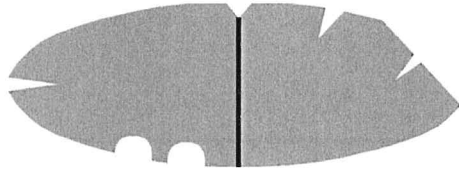
Piete Kuhmunen fyller vilkårene i reindrifstlovens § 32 første ledd, jf. §§ 9 og 10 for å kunne ha reinmerke og eie rein.

Dette er et merke som tar utgangspunkt i merket til søkerens far og er karakteristisk for familien.

Saksprotokoll i Merkenemnda for Nordland - 21.10.2016

Styrets vedtak – enstemmig:

Med hjemmel i reindriftingslovens § 38 første ledd, jf. § 32, godkjenner merkenemnda for Nordland følgende reinmerke til Piete Kuhmunen, Saltfjellet reinbeitedistrikt:

Olgesbeallji: Skivdnji ovddal ja sárggaldat skivnnji sisa, sárggaldat ovddal
Gurotbeallji: Guokte biehki manjil ja liekči

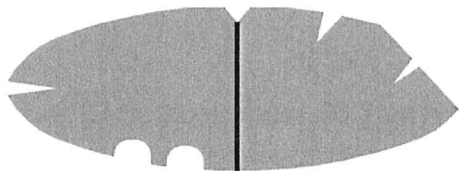
Begrunnelse

Piete Kuhmunen fyller vilkårene i reindriftingslovens § 32 første ledd, jf. §§ 9 og 10 for å kunne ha reinmerke og eie rein.

Dette er et merke som tar utgangspunkt i merket til søkerens far og er karakteristisk for familien.

Bakgrunn

Per Thomas Kuhmunen og Elle Kare Gaup søker om registrering av følgende reinmerke til deres sønn Piete Kuhmunen:

Olgesbeallji: Skivdnji ovddal ja sárggaldat skivnnji sisa, sárggaldat ovddal
Gurotbeallji: Guokte biehki manjil ja liekči

Per Thomas Kuhmunen som er far til søker, har siidaandel i Saltfjellet reinbeitedistrikt. Søknaden har vært på høring. Det er ikke kommet protester eller merknader til merkesøknaden.

Det omsøkte merket tar utgangspunkt i et familiemerke i Saltfjellet reinbeitedistrikt. Venstre øre har det kjente snittet «Kuhmunen-skivdnji» på høyre øre med sárggaldat ovddal. Flere andre i Kuhmunen-familien har dette, blant annet merket til søkerens

oldefar (Piete Nilsson Kuhmunen). Venstre øres snitt er «omvendt» av farens merke, dvs. med guokte biehkke bak på øret.

Grunnlaget for avgjørelsen

Retten til reinmerke framgår av reindrifftslovens § 32. Her framgår det følgende:

«Rett til reinmerke har personer av samisk ætt som

1. ved lovens ikrafttredelse hadde reindrift som hovednæring i reinbeitedistrikt i samsvar med lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 4, jf. § 3, eller
2. har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring, og som
3. inngår i siidaandel eller skal inngå i siidaandel etter beslutning i henhold til § 10 annet ledd eller lede siidaandel eller sideordnet rekrutteringsandel i henhold til §§ 11 til 15.»

Piete Kuhmunen oppfyller lovens vilkår for å eie rein og inneha reinmerke (reindrifftslovens § 9, jf. § 32). Han er sønn av Per Thomas Kuhmunen som er ansvarlig leder av siidaandel i Saltfjellet reinbeitedistrikt. Søkeren inngår i farens siidaandel, jf. § 32 pkt. 3. Faren har også reindrift som hovednæring, jf. § 32 pkt. 2. Piete Kuhmunen fyller også hovedkravet i § 32 om å være av samisk ætt.

Vurdering

Søkeren fyller reindrifftslovens vilkår for å eie rein og ha reinmerke. Det omsøkte merket tar utgangspunkt i fars merke og andre familiemerker.

Konklusjon

Det innstilles på at søknaden godkjennes.

Klageadgang:

Merkenemndas vedtak kan i henhold til forvaltningslovens § 28 påklages. En eventuell klage stiles til Klagenemnda for merkesaker og sendes Fylkesmannen i Nordland. Klagefristen er tre uker etter at underretning om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal nevne det vedtak det klages over, nevne de endringer som ønskes og nevne de grunner klagen støtter seg til.

Arkivsaksnr: 2016/2930-0

Saksbehandler: Lill Katrin Sletteng

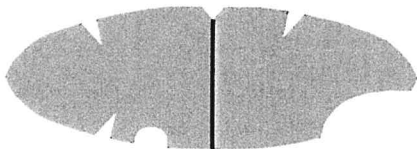
Dato: 03.11.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Merkenemnda for Nordland	16/16	21.10.2016

Særutskrift søknad om registrering av reinmerke. Mathias Storstein Pavall - Duokta reinbeitedistrikt

Forslag til vedtak

Med hjemmel i reindriftingslovens § 38 første ledd, jf. § 32, godkjenner merkenemnda for Nordland søknad om registrering av reinmerke til Mathias Storstein Pavall, Duokta reinbeitedistrikt:

Rievitudinbiellje: skivne manjelt, tjehkes ávdált
Gárudinbiellje: tjehkes ávdált, biehkke ja tjehkes manjelt

Begrunnelse

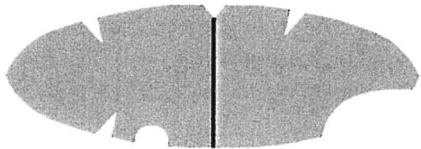
Mathias Storstein Pavall fyller vilkårene i reindriftingslovens § 32 første ledd, jf. § 9 og 10 for å kunne ha reinmerke, og eie rein.

Saksprotokoll i Merkenemnda for Nordland - 21.10.2016

Styrets vedtak – enstemmig:

Med hjemmel i reindrifstlovens § 38 første ledd, jf. § 32, godkjenner merkenemnda for Nordland søknad om registrering av reinmerke til Mathias Storstein Pavall, Duokta reinbeitedistrikt:

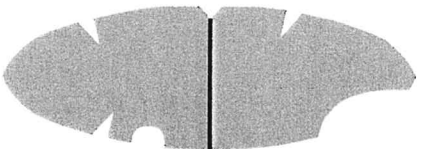
Rievtudinbiellje: skivne manjelt, tjiehkes ávdált
Gárudinbiellje: tjiehkes ávdált, biehkke ja tjiehkes manjelt

Begrunnelse

Mathias Storstein Pavall fyller vilkårene i reindrifstlovens § 32 første ledd, jf. § 9 og 10 for å kunne ha reinmerke, og eie rein.

Bakgrunn

Tina Pavall og Michael Storstein søker om registrering av følgende reinmerke til sin sønn Mathias Storstein Pavall i Duokta reinbeitedistrikt:

Rievtudinbiellje: skivne manjelt, tjiehkes ávdált
Gárudinbiellje: tjiehkes ávdált, biehkke ja tjiehkes manjelt

Av søknaden framgår det at det omsøkte merket utgår fra eksisterende reinmerke i familien. Signar Pavall er bestefar, og høyre øre er det samme som på hans merke.

Søknaden har vært på ordinær høring. Det er ikke kommet merknader eller protester til merkesøknaden.

Grunnlaget for avgjørelsen

Retten til reinmerke framgår av reindriftslovens § 32. Her framgår det følgende:

«Rett til reinmerke har personer av samisk ætt som

1. ved lovens ikrafttredelse hadde reindrift som hovednæring i reinbeitedistrikt i samsvar med lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 4, jf. § 3, eller
2. har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring, og som
3. inngår i siidaandel eller skal inngå i siidaandel etter beslutning i henhold til § 10 annet ledd eller lede siidaandel eller sideordnet rekrutteringsandel i henhold til §§ 11 til 15.»

Mathias Storstein Pavall er barnebarn til Sigar Pavall som har siidaandel i Duokta reinbeitedistrikt, jf. vilkåret i § 32 punkt 2. Han inngår videre i hans siidaandel, jf. vilkåret i § 32 punkt 3. Søkeren fyller videre det generelle vilkåret i første ledd når det gjelder samisk ætt, og vilkårene i §§ 9 og 10 om å kunne eie rein.

Vurdering

Mathias Storstein Pavall fyller reindriftslovens vilkår for å kunne ha reinmerke, og eie rein.

Det er ikke innkommet merknader eller protester til søknaden.

Konklusjon

Søkeren fyller reindriftslovens vilkår for å ha reinmerke, og eie rein. Det foreslås at søknaden godkjennes.

Klageadgang:

Merkenemndas vedtak kan i henhold til forvaltningslovens § 28 påklages. En eventuell klage stiles til Klagenemnda for merkesaker og sendes Fylkesmannen i Nordland. Klagefristen er tre uker etter at underretning om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal nevne det vedtak det klages over, nevne de endringer som ønskes og nevne de grunner klagen støtter seg til.

Arkivsaksnr: 2016/2931-0

Saksbehandler: Lill Katrin Sletteng

Dato: 03.11.2016

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Merkenemnda for Nordland	17/16	21.10.2016

Søknad om registrering av reinmerke. Sander Storstein Pavall, Duokta reinbeitedistrikt

Forslag til vedtak

Med hjemmel i reindriftslovens § 38 første ledd avslår merkenemnda søknad om registrering av reinmerke til Sander Storstein Pavall, Duokta reinbeitedistrikt:

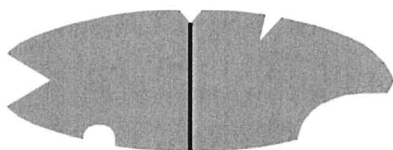
Begrunnelse

Sander Storstein Pavall fyller vilkårene i reindriftslovens § 32 første ledd, jf. §9 og 10 for å kunne ha reinmerke, og eie rein.

Det omsøkte merket har imidlertid så stor likhet med et annet merke at det er fare for forveksling, jfr reindriftsloven § 38 første ledd.

Bakgrunn

Tina Pavall og Michael Storstein søker om registrering av følgende reinmerke til sin sønn Sander Storstein Pavall i Duokta reinbeitedistrikt:

Rievtudinbiellje: skivne manjelt, tjehkes ávdált
Gårudinbiellje: skárjjá, biehkke manjelt

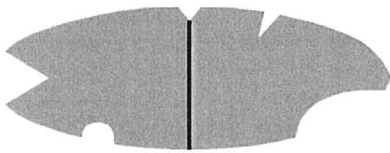
Av søknaden framgår det at det omsøkte merket utgår fra eksisterende reinmerke i familien. Signar Pavall er bestefar, og høyre øre er det samme som på hans merke.

Søknaden har vært på ordinær høring og det er kommet klage på merket fra Jan Anders Blind og Charlotte Blind i Semisjaur- Njarg sameby.

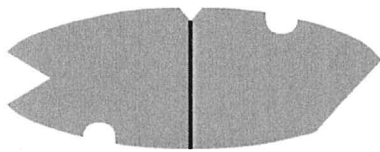
De skriver følgende:

«Renmärket är så likt våra märken att problem kan uppstå om det blir sammanblandingar av renar i Balvaten, Luokta Mavas, Torpon samebyar»

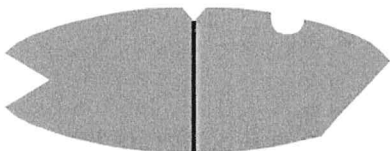
Det omsøkte merket:

Jan Anders Blinds merke:

Charlotte Blinds merke:

Grunnlaget for avgjørelsen

Retten til reinmerke framgår av reindriftslovens § 32. Her framgår det følgende:

«Rett til reinmerke har personer av samisk ætt som

1. ved lovens ikrafttredelse hadde reindrift som hovednæring i reinbeitedistrikt i samsvar med lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 4, jf. § 3, eller
2. har foreldre eller besteforeldre som har hatt reindrift som hovednæring, og som
3. inngår i siidaandel eller skal inngå i siidaandel etter beslutning i henhold til § 10 annet ledd eller lede siidaandel eller sideordnet rekrutteringsandel i henhold til §§ 11 til 15.»

Når et reinmerke skal godkjennes fremgår det av reindriftsloven § 38 at det særlig er to forhold som må vurderes:

1. Iflg. reindriftsloven § 38 skal reinmerker *«ha en slik form at forveksling eller misbruk ikke kan finne sted.»*
2. Merkenemnda skal, *«under ivaretagelse av hensynet til velordnet reindrift, søke å bevare tradisjonell bruk og utforming av reinmerker, blant annet skal tradisjonelle familiemerker søkes bevart for familien.»*

Vurdering

Sander Storstein Pavall er barnebarn til Signar Pavall som har siidaandel i Duokta reinbeitedistrikt, jf. vilkåret i § 32 punkt 2. Han inngår videre i hans siidaandel, jf. vilkåret i § 32 punkt 3. Søkeren fyller videre det generelle vilkåret i første ledd når det gjelder samisk ætt, og vilkårene i §§ 9 og 10 for å kunne eie rein.

Jan Anders Blinds merke er registrert for han i 1984. Charlotte Blinds merke er registrert på henne nå i sommer, men det har vært registrert på en annen person tidligere.

Det omsøkte merket er etter hva vi forstår et nytt merke med utgangspunkt i etablerte familiemerker.

Snittene i høyre øre er samme som flere i familien har, bl.a. mor og bestefar (siidaandelsleder). Snittene på det omsøkte merket har tilsvarende plassering som på Jan Anders Blinds merke, men en litt annen utforming.

Snittet i venstre øre likner også på merket til flere i familien, bl.a. på mors, men biehkke er foran på disse merkene og bak på det omsøkte merket. Snittene på det omsøkte merket ser her ut til å være helt likt Jan Anders Blinds merke.

Etter vår vurdering er det betydelige likheter mellom det omsøkte merket og klagers merker, da spesielt Jan Anders Blinds merke.

Det er også forskjeller, men vi tror disse kan være vanskelig å se uten at merket studeres på nært hold, evt. ved å kjenne på snittene.

Semisjaur-Njarg sameby og Duokta reinbeitedistrikt grenser ikke til hverandre, men det er ikke usannsynlig at rein fra begge distrikter kan blandes sammen f.eks. i Tuorpon eller Luokta-Mavas.

I en situasjon med sammenblanding tror vi det kan være fare for forveksling av disse merkene, og at likheten derfor kan skape merarbeid og vanskeligheter.

Konklusjon

Sander Storstein Pavall fyller de generelle vilkårene for rett til reinmerke, men det omsøkte merket har så stor likhet med et allerede eksisterende merke at det er fare for forveksling.

På bakgrunn av dette foreslår vi at det omsøkte merket ikke godkjennes.

Klageadgang:

Merkenemndas vedtak kan i henhold til forvaltningslovens § 28 påklages. En eventuell klage stiles til Klagenemnda for merkesaker og sendes Fylkesmannen i Nordland. Klagefristen er tre uker etter at underretning om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal nevne det vedtak det klages over, nevne de endringer som ønskes og nevne de grunner klagen støtter seg til. Saksprotokoll i Merkenemnda for Nordland - 21.10.2016

Styrets vedtak – enstemmig:

Med hjemmel i reindrifftslovens § 38 første ledd avslår merkenemnda søknad om registrering av reinmerke til Sander Storstein Pavall, Duokta reinbeitedistrikt:

Begrunnelse

Sander Storstein Pavall fyller vilkårene i reindrifftslovens § 32 første ledd, jf. §9 og 10 for å kunne ha reinmerke, og eie rein. Det omsøkte merket har imidlertid så stor likhet med et annet merke at det er fare for forveksling, jfr reindrifftsloven § 38 første ledd.